

POSTOJNSKI PREPIH

JUNIJ 2021 119 LETNIK 15

OBČINA
POSTOJNA

Larisa, Nina, še ena Larisa, Andrej, Klemen in Miha so rojeni v istem letu kot naša država. Med osamosvojitveno vojno so nekateri kot dojenčki vsaj po nekaj ur preživeli v zakloniščih. Drugi so na svet prijokali malo kasneje, ko je Slovenija že korakala po svoji novi poti. Tako kot mlada država je tudi generacija njenih »prvo-rojencev« prehodila razgibano pot – od prvih korakov, otroških bolezni, pubertetniških težav ... do zrelih odločitev in dejanj. Kljub mladosti s svojim angažiranjem na podjetniškem, kulturnem, športnem, okoljskem, zdravstvenem in humanitarnem področju na svoj način bogatijo našo skupnost. In ker smo država ljudje, mladi posebljajo upanje za njeno suvereno pot v nova desetletja.

Domovina je ena

V prihodnjih dneh obeležujemo največji praznik naše države, rojstvo samostojne, neodvisne in mednarodno priznane Republike Slovenije.

Te besede ponavljamo vsako leto, zdijo se izpete, a vendar so temelj države. Kar je bilo priborjeno takrat, ostaja še danes v naši zavesti in tega ne more nihče izbrisati, če bi še tako rad to storil.

Pred 30 leti je Slovenija po spletu zgodovinskih okoliščin postala samostojna država. Pot do nje je bila dolga več stoletij, generacije so se rojevale in umirale, ne da bi okusile, kako je imeti svojo državo. Ampak nobena stvar ne nastane čez noč. Vsaka ideja mora dozoreti na tak ali drugačen način.

Slovenci smo preživeli zato, ker smo bili pripravljeni na boj za svoj narod, za svoje ideale. Boj za samostojno Slovenijo ni bil boj za kakršno koli Slovenijo, ampak za Slovenijo kot demokratično državo, za Slovenijo kot odprto družbo. Naša himna je miroljubna, prežeta z upanjem in svobodo in tak je naš narod.

Prepričan sem, da se vsi zelo dobro spominjamo, kako silno je bilo naše navdušenje in ponos tistega junijskega večera leta 1991, ko je bila sredi Ljubljane razglašena naša odločitev, da bomo hodili po svoji poti. V svojo državo smo takrat položili vsa svoja upanja in pričakovanja, svoj pogum, samospoštovanje in ponos. Vsakdo je stal pred svojo lastno odločitvijo, soočen s svojo lastno vestjo. Na plebiscitu in v vojni, v kateri smo bili prisiljeni braniti svojo odločitev.

Leta 1991 smo storili, kar mora storiti vsak narod - a kar mu je v zgodovini praviloma dano storiti samo enkrat. Zato ni smelo biti ne napake ne zmote. Ponosni smo bili in še smo, da smo to dejanje opravili uspešno, dostojanstveno in častno.

Imeti svojo državo je nekaj, kar ni dano vsakemu narodu, kar tako. Je nekaj, za kar se mnogi narodi po svetu še danes trudijo.

"Domovina je ena, nam vsem dodeljena ...", je zapisal Oton Župancič. Zato jo varujmo in bodimo ponosni nanjo. Čestitke vsem skupaj ob dnevu državnosti, Tebi Slovenija, pa vse dobro za Tvoj praznik!

Igor Marentič,
župan občine Postojna

Iz vsebine:

tema meseca:

Premalo aktivni in pretežki

tu živimo

PGD Planina

na obisku:

Rudi Valenčič

Na naslovnici: Larisa Hreščak, Nina Kapelj, Larisa Petrič, Andrej Lumbar, Klemen Novak in Miha Mauer; fotografija: Foto Atelje Postojna.

POSTOJNSKI PREPIH

Postojnski prepilj je mesečno glasilo Občine Postojna in je namenjeno obveščanju občanov.

- Postojna, junij 2021, leto izdaje 15, številka 119
- Naslov uredništva: Glasilo Postojnski prepilj, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna; postojnski.prepilj@postojna.si
- Glasilo je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport pod zaporedno številko 1249 ISSN2232-5298
- Postojnski prepilj (Online) ISSN 2536-3905
- Izdajatelj in založnik: Občina Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna
- Za Občino Postojna: župan Igor Marentič
- Odgovorna urednica: Ester Fidel
- Uredniški odbor: Alenka Čuk, Mateja Jordan, Marino Samsa
- Urednica občinskih in oglasnih strani: Marina Rebec
- Lektoriranje: Lidija Mlakar, razen strani Občine Postojna, oglasnih in promocijskih sporočil
- Grafični prelom: Rudolf Z d. o. o.
- Tisk: Abakos, d. o. o.
- Naklada: 6.400 izvodov
- Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Postojna in sredstev oglaševanja.

Spreminjanje

Starejši ljudje se počutimo bolj gotovi, če je naš vsakdanjik čim bolj predvidljiv. Najbolj prijetno se počutimo v svojem ustaljenem ritmu. Če pa že pride do kakšnega dogodka izven naše rutine, si ga najraje privoščimo v lastni režiji in s primerno dolgo časovno predpripravo. Če poznamo svoj naslednji korak, se nam ni treba vznemirjati, ni nobene potrebe po dodatnem obremenjevanju z novimi informacijami. Svoje »vozilo« radi upravljamo sami, ker je takrat tudi njegov izkoristek najbolj optimalen.

Pa ne le starejši, v bistvu se večina ljudi otepa nenačrtovanih sprememb, saj predvidljivost prinaša občutek pomirjenosti in varnosti. Dojenčki so nebeško pomirjeni v starševskem objemu. V predšolskem in tudi poznejšem izobraževalnem programu se navežemo na svoje šolsko okolje, znane obraze sošolcev, učiteljev, na utečene razmere. Vsakdo iz lastnih izkušenj pozna travme, povezane z zamenjavo šole ali že samo razrednega okolja. Tudi v odraslih letih nam odhod iz dobro utečenega kolektiva – nova služba, selitev v novo bivalno okolje ... prinaša določeno mero stresa.

Vendar življenje prav nikomur ne prizanaša s spremembami. Velikokrat se izkažejo kot pozitivne, čeprav se morda zanje ne bi odločili prostovoljno. Celo najbolj banalne spremembe pri zunanjem izgledu, na katere nas vsak dan opozarja ogledalo, lahko sprejmemo kot znake zrelosti in modrosti. Z leti se vse bolj zavedamo, da smo samo delček nenehno spreminjajočega sveta. Mlajša, energije polna športna generacija se požvižga na takšna razmišljanja. Zanje štejejo adrenalinski trenutki, instinktivne reakcije, ki jim dajo vetra v lase, naval krvi v zadnji kotic žile in seveda delitev zadnje izkušnje na svetovnih spletnih omrežjih. Nas, starejše, so podobne situacije že privedle do izkušenj in zato mladim privoščimo avanturizem. Obenem pa jim tudi zavidamo. Seveda jim tega zlepa ne priznamo in skušamo z misliti, da »se ne damo kar tako«, vsaj tu pa tam malce okusiti ta občutek zajemanja življenja z veliko žlico.

Dosti težje pa se ljudje sprijaznimo z bliskovitim spreminjanjem sveta na globalni ravni. Še pred leti ob ogledu obilice znanstvenofantastičnih filmov (ki so nam jih ponujale in nam jih še predvsem ameriške kinematografske hiše) nismo razmišljali, da bo marsikaj hitro postalo del naše stvarnosti. Zdi se, da smo kot statisti brez predhodnega obvestila vključeni v najnovejšo

filmsko znanstvenofantastično nanizanko. Lahko si priznamo, da nas je soočenje s stvarnim dogajanjem časovno presenetilo. Verjeli smo, da se bodo z njim srečevali šele naši daljni potomci. Vendar se nam marsikaj dogaja zdaj in tu, v najbolj intenzivni obliki pa v zadnjem, s korono zaznamovanem letu. Nepriljubljenost na nenadne krizne razmere sproži pri vseh živih bitjih strah in občutek ogroženosti. V primežu hude medijske konkurence nam »bombastično začinjene« novice o svetovnem dogajanju vzbujajo še več nelagodja in nam vsiljujejo še bolj kaotično sliko. Vendar nam že razmere v naši neposredni bližini poučno in jasno kažejo, kakšna je naša stvarnost in kam drvimo. Ne le zdravstvene razmere, še marsikatero drugo opozorilo nam že dalj časa trka na vest. Tako so na primer kmetje zaradi klimatskih sprememb marsikje prisiljeni menjavati tradicionalne poljščine, saj prenekateri ne uspejajo več najbolje. Slab donos pridelka pa izpodriva vloženi trud in ne prinaša finančnega dohodka. Krog je hitro sklenjen.

Na naši obli še vedno umre zaradi lakote vsak dan 24.000 ljudi. Vsakih pet sekund umre zaradi podhranjenosti en otrok. Številke neustavljivo naraščajo. Vse bolj dragocena dobrina postaja tudi voda, zato se iz sušnih predelov oddaljenih dežel pomikajo bliže pitnim virom kolone t. i. podnebnih prebežnikov. Generalna skupščina OZN je pravico do vode opredelila kot temeljno človekovo pravico, vendar je za milijone ljudi nedosegljiva.

V tako hitro spreminjajočem se svetu je nemogoče napovedovati jutrišnji dan. Kako naj ukrepamo? Kaj nas čaka?

Nedvomno lahko vsak človek naredi vsaj droben korak za boljši, bolj čuteč svet – že s pomočjo najbližjemu in z odgovornim ravnanjem v našem naravnem okolju. Spoštujemo vse, kar nam je dobrega podarila Narava, ker ni nič samoumevno – niti čista pitna voda ne.

Pred nami so poletni dnevi. Veselimo se jih, saj nam po več trpkih mesecih prinašajo nekaj dobre energije in sproščenosti. Še vedno pa moramo biti odgovorni. Pazimo nase in na druge!

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

Premalo aktivni in pretežki

Občina Postojna se po kazalnikih NIJZ o gibalnih sposobnostih otrok in mladine že nekaj let uvršča pod slovensko povprečje, kar je – v kombinaciji z njihovo prekomerno prehranjenostjo – lahko že razlog za alarm. V času po epidemiji je stanje med osnovnošolci še toliko bolj zaskrbljujoče, zato bo treba na lokalni ravni veliko energije posvetiti preventivi s poudarkom na obravnavi celih družin. Pogoji za športne dejavnosti v občini so sicer več kot dobri – razen bazena imajo tako otroci kot odrasli na voljo praktično vso infrastrukturo. Poleg številnih zasebnih ponudnikov deluje pri nas kar 33 športnih klubov in društev, ki jih (so)financira Občina. Že 25 let je osnovnošolcem v Postojni na voljo tudi nadstandardni športni program.

Prekomerna telesna masa in debelost naraščata tako v Sloveniji kot v večini evropskih držav in predstavljata problem, ki vpliva na dolžino in kakovost življenja ter razvoj različnih bolezni. Še zlasti zaskrbljujoč je trend naraščanja debelosti pri otrocih in mladostnikih, ki so v kombinaciji s premajhno telesno dejavnostjo izpostavljeni številnim dejavnikom tveganja. Če odraslim svetujemo vsaj pol ure gibanja dnevno, otrokom in mladostnikom strokovnjaki priporočajo kar uro telesne dejavnosti dnevno. Žal tudi otroci vse več sedijo, mladostniki med 11. in 15. letom po raziskavah povprečno kar štiri ure na dan.

Redna telesna dejavnost zmanjšuje tveganje za srčno-žilne bolezni, nekatere rake in sladkorno bolezen tipa II. Pozitivno vpliva na sklepe in mišičje, pripomore k uravnavanju krvnega tlaka in telesne teže, pomembna pa je tudi za boljše duševno zdravje posameznika. Telesno dejavni otroci in mladostniki so pri šolskem delu uspešnejši, lažje si zapomnijo novo snov in so bolj zadovoljni.

Nedavne ugotovitve strokovnjakov Fakultete za šport so še bolj alarmantne. Zaradi ukrepov, povezanih z epidemijo covid-19, in popolnega zaprtja družbenega življenja ob njenem prvem izbruhu je število (pre)debelih otrok namreč naraslo kar za 20 odstotkov, njihove gibalne sposobnosti pa so se zmanjšale za 13 odstotkov.

Opozorili so, da nam grozi nastanek t. i. koronageneracije, ki bo manj učinkovita in bo pogosteje zbolevala, ter odločevalce pozvali k odločnemu ukrepanju, dokler škoda ne bo nepopravljiva.

Podpovprečno fit, nadpovprečno težki

Na **Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ)** poudarjajo pri omogočanju in spodbujanju zdravega življenjskega sloga in telesne dejavnosti vlogo lokalnih skupnosti. Na eni strani morajo poskrbeti za ustrezno izgradnjo infrastrukture, kot so igralne površine, parki, kolesarske in pešpoti, vadbeni in športni prostori, na drugi pa za (so)financiranje programov za spodbujanje zdravega življenjskega sloga, vključno s programi telesne dejavnosti za krepitev zdravja, vadbenih programov in športno-rekreativnih programov.

Z zdravjem povezan telesni fitness osnovnošolskih otrok in mladostnikov, predstavljen v publikaciji Zdravje v občinah, kaže, kolikšen delež otrok med 6. in 15. letom starosti v posamezni slovenski občini dosega ustrezen raven gibalne učinkovitosti. Raziskava temelji na štirih gibalnih sposobnostih, ki najbolj zmanjšujejo zdravstveno tveganje: na mišični in aerobni vzdržljivosti, mišični moči in gibljivosti. V občini Postojna ustreza tem merilom skoraj natanko polovica –

49,9 odstotka otrok in mladine. Meritve za izračun indeksa gibalne učinkovitosti so opravljene na približno 96 odstotkov osnovnošolskih otrok med 6. in 15. letom starosti.

Kazalnik prekomerne prehranjenosti otrok in mladostnikov pa predstavlja delež otrok in mladostnikov, ki imajo indeks telesne mase nad mejno vrednostjo prekomerne prehranjenosti za ustrežno starost. Med otroki in mladostniki v občini Postojna znaša ta delež 26,3 odstotka.

Nujna je obravnava cele družine

Podatka ocenjujejo kot zaskrbljujoča tudi v **Centru za krepitev zdravja (CKZ) Zdravstvenega doma Postojna**, saj ob koncu epidemije že opazajo posledice tako na gibalnih zmožnostih kot pri prehranskih navadah otrok in mladostnikov.

»Letos prejemo več napotitev od izbranih pediatrov; predvsem gre za problematiko povišane telesne mase otrok, slabe motorike in neurejene prehrane. Ta ni samo dejavnik tveganja za samo debelost, temveč škoduje tudi zdravju zobovja in ustne votline,« ugotavlja **vodja centra Larisa Hreščak**.

Jeseni načrtujejo ponoven zagon preventivnih programov, zastalih zaradi epidemije. Med njimi je tudi celostna obravnava otrok, ki se spopadajo s prekomerno prehranjenostjo. »V centru lahko otrokom in mladostnikom ter njihovim družinam, ki se srečujejo s to problematiko, omogočimo timsko obravnavo. Problem tako obravnava kineziolog, dietetik, psiholog in diplomirana medicinska sestra,« razlaga Hreščakova ter poudarja tudi pomen zdravstvene in zobozdravstvene vzgoje. Po daljši prekinitvi se bo ponovno začela v šolah in vrtcih. »Preventiva otrok in

mladostnikov bo prispevala k dodatni motivaciji za bolj zdrav življenjski slog,« je prepričana.

Možnosti je več kot dovolj

Na Športni zvezi po minulem letu ne zaznavajo posebnega upada zanimanja za šport, saj je klubsko življenje steklo, takoj ko so razmere to omogočale. »Manjši upad članstva je pri nekaterih individualnih športih, sicer pa treningi, ki so jih v času zapore ponekod izvajali tudi preko spletnih platform, spet potekajo kot običajno,« je povedal **tajnik Tomo Tiringer**. Želja po druženju je bila velika, zato otroci in mladi spet z veseljem trenirajo, še vedno pa pogrešajo tekmovanja v nekaterih panogah.

V občini Postojna dosega ustrežno raven gibalne učinkovitosti le 49,9 odstotka otrok in mladine med 6. in 15. letom starosti.

Upad psihofizičnih sposobnosti po času epidemije je po Tiringerjevem mnenju očiten, a glede na možnosti, ki jih imamo v postojnski občini, bi jih bilo mogoče hitro dvigniti. Izgovorov za nedejavnost tudi sicer ne more biti. »Edino, kar zares pogrešamo, je bazen, sicer pa so tako mladim kot ostalim poleg stadiona in igrišč v Športnem parku samo v Postojni na voljo tri športne dvorane, dva nova poligona na Soviču, balinišče, kegljišče, nogometni kompleks, strelišče, teniška igrišča, plezalna stena, baletna dvorana in še kaj. Športni dvorani sta krajanom na voljo tudi v Hruševju in na Prestranku, v vseh vaseh imajo igrišča in otroška igrišča, prav tako osnovne in srednje šole, razen SGLŠ, kjer še vedno nimajo telovadnice,« našteva Tiringer, zadovoljen tudi z možnostjo izposoje koles v sistemu Posbikes.

Ob tem so mladini in odraslim na voljo še številni tečaji in zasebniki, ki ponujajo različne vrste vadb – od »cicitelovadbe« in rolanja do fitnesa in plesa.

Športni program, šola za življenje

Prvo generacijo učenk in učencev so v nadstandardni športni program vpisali na Osnovni šoli Miroslava Vilharja na pobudo profesorja **dr. Branka Peternelja** v šolskem letu 1995/96 in po 25 letih lahko z gotovostjo zatrjuje, da je bila usmeritev pravilna. Posebnost programa je vsakodnevna ura športne vzgoje, pouk na razredni stopnji pa vodita skupaj razredničarka in športni pedagog. Poleg tega imajo učenci vsako leto strnjeno še

Otroci in odrasli imajo dobre pogoje za športne in rekreativne dejavnosti.

pet dni drugih dejavnosti, kot so plavanje, smučanje, planinarjenje in jadrnanje, ter različne tečaje.

Učitelj športne vzgoje in koordinator programa Dušan Bajec ne dvomi, da dodatne ure telovadbe in spoznavanje različnih vrst športa pozitivno vplivajo na razvoj otrok, njihov učni uspeh, duševno zdravje in splošno zadovoljstvo. »S tem programom smo dosegli, da so učenci pod vodstvom aktivni vsak dan, poleg pa imajo še en kup dejavnosti, vezanih na lokalno okolje. Srečajo se čisto z vsemi športi, ki delujejo na našem območju.«

Enostaven dokaz učinkovitosti programa so rezultati v športnovzgojnem kartonu, pravi Bajec. »Vsako leto testiramo motorične sposobnosti učencev. Pri tistih, ki obiskujejo športni program, opažamo veliko odstopanje navzgor, saj dosegajo 10, 15 in celo 20 odstotkov boljše rezultate v primerjavi z ostalimi učenci, odvisno od generacije.«

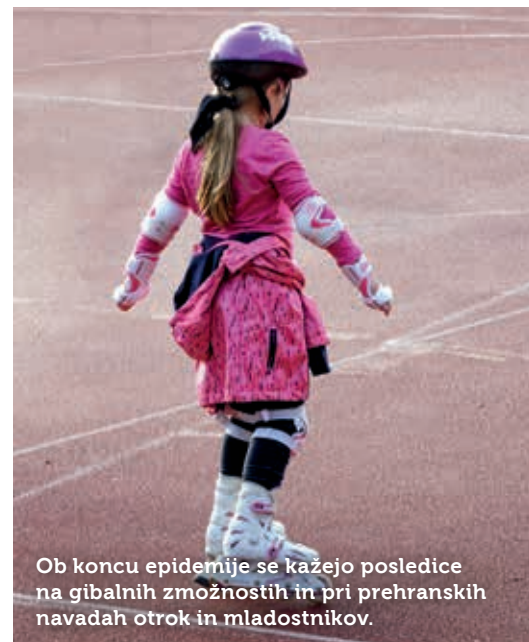
Pravo smer dokazujejo tudi izsledki **učiteljice Bojane Kobe**, športne pedagoginje, ki je v diplomski nalogi raziskovala vpliv športnih dejavnosti na različna učna področja. »Povsod so bile pozitivne korelacije, kar samo potrjuje znanstveno že dokazane trditve, da se ob športu razvijajo tudi sposobnosti, ki omogočajo lažje učenje na drugih področjih, pa naj bo to matematika, slovenščina ali kak drug predmet,« zatrjuje športni pedagog.

Podatki NIJZ o podpovprečnih gibalnih sposobnostih otrok in mladine v postojnski občini se Bajcu zdijo nerealni. »Glede na rezultate in primerjave naših učencev na podlagi športnih kartonov bi rekel, da podatek ne drži. Naši učenci so najmanj v povprečju, če ne celo nadpovprečni, tudi tisti, ki niso v športnem programu.« Pri prekomerni prehranjenosti, ki jo tudi sam prepozna kot velik problem, pa po Bajčevem mnenju ne smemo pozabiti na domače okolje, ki s šolskim deluje v močni korelaciji. Tudi sam program je v športno močnem domačem okolju ob dobri motivaciji uspešnejši.

V devetih letih učenke in učenci, vključeni v program, spoznajo tudi športe, s katerimi se morda ne bi nikoli srečali. To so predvsem šola jadrnanja v 5. razredu in planinske šole v naravi, kot sta prečenje Julijcev z vzponom na Triglav in preživetje v naravi oziroma taborjenje na Blokah, kjer morajo učenci pod nadzorom učiteljev popolnoma sami preživeti cel teden.

Bajec ob tem poudarja, da otroci v programu napredujejo korak za korakom, izkušnje nabirajo od prvega razreda dalje. »Program se iz leta v leto navezuje in nadgrajuje in pri tem sledi rdeči niti sneg, voda, hribi. Da pripeljemo otroka v 9. razredu čez Julijce, so potrebne izkušnje iz preteklih let, od enodnevne do petdnevne akcije. Podobno je z jadrnanjem, to se praktično začne že nekaj let prej – s plavanjem v bazenu in kasneje z letno šolo,« poudarja Bajec.

Zanimanje za program, ki ga v celoti financirajo starši, ne pojenja, zato ga bodo v naslednjih letih razširili tudi na podružnico v Hruševju. Cilj programa je otrokom predstaviti pomen gibanja za zdrav razvoj in življenje ter zmanjšati kvarne vplive premajhne fizične aktivnosti in

Ob koncu epidemije se kažejo posledice na gibalnih zmožnostih in pri prehranskih navadah otrok in mladostnikov.

neprimerne prehrane, kar postaja tudi v našem okolju vse bolj pereč problem otrok in mladine.

Sicer pa tudi preizkusi na OŠ Miroslava Vilharja po vrnitvi v šolo potrjujejo ugotovitve strokovnjakov Fakultete za šport. »V generalnem so rezultati teka na 600 metrov in testa koordinacije pri mojih učencih slabši za približno 10 odstotkov, kar smo pravzaprav pričakovali,« ugotavlja Dušan Bajec.

Športna vzgoja brez telovadnice

Srednja gozdarska in lesarska šola je že 15 let brez telovadnice, zato se morajo znajti po svoje. »Športna vzgoja poteka večinoma pod milim nebom. Ko je res slabo vreme, se razred spremeni v telovadnico in dijakinje in dijaki igrajo

odbojko sede, kot paraplegiki,« se pošali **ravnateljica Cvetka Kernel**. Včasih ob urah telovadbe obiščejo (manjši) fitnes v dijaškem domu ali pa vadijo pilates.

Objektivno preverljivi rezultati pri njih vendarle ne potrjujejo domnev, da so mladi v času epidemije zakrneli. Zanimivo zgodbo je povedala **športna pedagoginja Jasmina Žvokelj**. Skupaj s sodelavcem **Zdravkom Skrtom** je tik pred jesenskim začetkom pouka na daljavo merila čas vseh dijakinj in dijakov v teku na 400 metrov. Zanimalo ju je, kakšno je kondicijsko stanje dijakinj in dijakov po skoraj pol leta šolanja doma, zato sta maja ponovno merila čase na isti razdalji in rezultat je bil presenetljiv. Več kot 80 odstotkov dijakinj in dijakov se je odrezalo bolje v letošnjem maju kot lanskem oktobru. To je presenetilo tudi učitelja, ki

sta zaradi ugotovitev stroke pričakovala drugačne izide. Zato sta o tem povprašala dijakinje in dijake. Povedali so, da so bili v času šolanja na domu več v naravi in se več gibali.

Sicer pa je po lanskem pozivu Ministrstva za izobraževanje in šport k izdelavi Dokumenta identifikacije investicijskega objekta (DIIP) že kazalo, da se bodo morda le našla sredstva za športno dvorano. »SGLŠ je DIIP naročila in predala ministrstvu, potem pa se je zgodil potres, in denar je šel za obnovo šolskih objektov v vzhodni Sloveniji,« je razočarana ravnateljica. Meni, da bi si predvsem dijakinje in dijaki dvorano resnično zaslužili.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografije: Mateja Jordan, Valter Leban.

AKTUALNO

Prihod Turkov – priložnost za lokalno skupnost

Pod vasjo Orehek naj bi v naslednjih mesecih zraslo naselje mobilnih hišk oziroma BIVALNIH zabojnikov, kjer bodo naslednja tri leta preživel turški delavci, zaposleni pri gradnji drugega železniškega tira Divača–Koper. Večina krajanov se z načrti podizvajalskih podjetij strinja, v javnosti pa je polemike sprožilo zlasti vprašanje svobode gibanja oziroma človekovih pravic delavcev. Kampus naj bi namreč imel 24-urno varovanje, izhodi delavcev bodo nadzorovani, ostre odzive pa je spodbudila tudi nerodna izjava postojnskega župana Igorja Marentiča za TV Slovenija, da bodo delavci »garali sedem dni v tednu«.

Župan Igor Marentič je sicer karsneje zagotovil, da bosta Kolektorjevi podizvajalski podjetji Yapi Merkezi in Özaltin spoštovali slovensko delovno zakonodajo, delavci pa bodo delali v dveh izmenah po osem ur. Sicer se županu nastanitev 450 delavcev v bližini vasi ne zdi sporna. »Na Gorenjskem, kjer Turki gradijo karavanski predor, po pričevanju domačinov in policije ni bilo z delavci doslej niti najmanjših težav,« je zavrnil. Varovanje pa je po županovem mnenju potrebno, da ne bi prihajalo do izgredev med vaščani in prišleki.

Turški podjetji se bosta Krajevni skupnosti Orehek odkupili z donacijo v višini 70 tisoč evrov, denar pa bodo po besedah **predsednice Tine Klanjšek** najverjetneje primaknili h kateremu od občinskih infrastrukturnih

projektov v vasi. »Najprej so nam ponudili pol manj, zato smo z vsoto zadovoljni, saj gre samo za njihovo dobro voljo in zahvalo za gostoljubje,« je komentirala in povedala, da so se s predstavniki podjetij srečali na dveh sestankih, na drugem je predlog podprla večina prisotnih vaščanov.

Župan vidi tudi priložnost za širšo lokalno skupnost, saj bo naselje popolnoma samooskrbno. »Tržna niša je lahko preskrba s hrano ali prevzem trgovine v samem naselju, tudi varnostna služba in prevozniki bodo domačini,« našteva Marentič in spomni, da Občina v sodelovanju z banko oziroma zdajšnjim lastnikom, podjetjem Mone-tic, že dolgo poskuša najti kupca za zemljišče z zapuščenimi hlevi, kjer bodo postavili kampus. »Žal neuspešno, predvsem zaradi odročne lokacije.«

Zapuščene »štale« pred vasjo Orehek bodo podrli in zgradili naselje mobilnih hišk.

Neuradno naj bi zemljišče zdaj kupovalo podjetje Korle logistika, sicer lastnik Epicentra v Kazarjah, a na naša vprašanja o načrtih niso odgovorili. **Solastnik Jernej Skubic** je potrdil le, da v hotelu Epic že kakšen mesec biva in dela 12 turških inženirjev oziroma zaposlenih v managementu. Napovedi, da naj bi v hotelu do izgradnje kampusa v Orehku naselili tudi del delavcev, pa je zanikal.

Na zemljišču dva kilometra pred vasjo Orehek, kjer Občinski prostorski načrt sicer dovoljuje stanovanjsko gradnjo, bodo postavili montažne objekte in jih po treh letih in pol podrli, na Občini pa že pripravljajo dokumentacijo, ki bo omogočila gradnjo naselja brez Občinskega podrobnega prostorskega načrta. Kasneje je (po županovih napovedih) na tem mestu predvidena gradnja stanovanjskih hiš ali doma za ostarele.

K spoštovanju pravic turških delavcev, ki bodo gradili drugi tir med Divačo in Kopro, so med drugim pozvali v stranki Levica in Delavski svetovalnici ter napovedali tudi inšpekcijske nadzore. Od vlade in ministrstva za delo zahtevajo, da preprečita kršitve in izvedeta nadzor nad spoštovanjem delavskih in človekovih pravic tujih delavcev pri aktualnih infrastrukturnih projektih v državi.

Vprašanja o organizaciji dela in življenja v kampusu, nadzoru nad delavci in omejitvi prostega gibanja smo preko Kolektorja CPG naslovili tudi na turško podjetje Yapi Merkezi, a odgovora nismo prejeli.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Osrednja občinska prireditev ob 30. obletnici državnosti

Na predvečer dneva državnosti, 24. junija, bo v Kulturnem domu Postojna osrednja občinska prireditev ob 30. obletnici slovenske države. S prireditvijo se bomo tudi v Postojni poklonili spominu na prelomne dogodke za slovenski narod in na tri desetletja dolgo pot samostojne države.

Osrednji govorec na prireditvi bo župan Igor Marentič, kulturni program pa bodo sooblikovali: **Mešani pevski zbor Postojna**, harmonikar **Tristan Cernatič**, **Baletno društvo Postojna** ter **Ninnay & The Godfathers**.

Na prireditvi bodo podelili tudi priznanja občine Postojna za leto 2021. Županovo priznanje bosta prejela Mladinski center Postojna (MCP) ter Srednja gozdarska in lesarska šola (SGLŠ) Postojna za nesebično pomoč v času trajanja epidemije koronavirusa. Priznanje Miroslava Vilharja za leto 2021 bo prejela Vokalna skupina (VS) Elum za ohranjanje ljudske kulture na področju vokalne glasbe in za promocijo občine Postojna.

MCP je že na začetku epidemije prevzel aktivno vlogo pri koordiniranju in zagotavljanju prostovoljstva. Od 110 prijavljenih prostovoljcev jih je 51 dobilo različne naloge. Pomagali so pri obveščanju občanov ter nakupovanju in razvoju živil in zdravil pomoči potrebnim, računalniškem opismenjevanju učencev, starejšim

tudi pri plačevanju položnic. Prostovoljci so tudi dostavljali hrano v rdeči coni – v Podjetniški inkubator Perspektiva v Velikem otoku in Kulturni dom Slavina. Skupaj so opravili 506 delovnih ur. V zadnjih mesecih je MCP v sodelovanju z Občino Postojna, Medobčinskim društvom prijateljev mladine PO-PI in s Štabom civilne zaščite Občine Postojna sodeloval pri zagotavljanju računalniške opreme za šolanje na daljavo za osnovne šole v občinah Pivka in Postojna. Do danes so za uporabo pripravili in razdelili 111 računalnikov in 37 kamer.

Nesebična pomoč **dijakov in učiteljev zdravstvene nege SGLŠ Postojna** v času največje zdravstvene krize je imela velik odmev po vsej Sloveniji. Pomagali so tako v postojnski kot drugih občinah. V štirih tednih dela so s svojo nesebično pomočjo pripomogli k boljšim pogojem in splošnemu vzdušju v Domu upokojencev Postojna in Talita kumu. Dijakinje in dijaki so v kriznih razmerah pridobili edinstvene izkušnje. Kot sami pravijo, so ponosni tudi na to, da so s svojimi močmi

pripomogli narediti nekaj dobrega za lokalno skupnost in za kraj, v katerem živijo. Ko so se v domu upokojencev razredčile še vrste čistilk, so iz SGLŠ odšle na pomoč v domove upokojencev tudi čistilke. Tiho, a enako predano so pomagale zagotavljati varno in čisto okolje ter prinašale v sobe oskrbovancev človeško toplino in srčne besede. Ob popolni podpori šole so skupaj napisali zgodbo, ki jih je združila za vedno.

Vokalno skupino Elum je pred 16 leti ustanovila zborovodkinja **Karolina Simčič** (zdaj poročena **Repar**), pevke pa so bile takrat še osnovnošolke. V več kot poldrugem desetletju delovanja je skupina organizirala številne koncerte, praznične in dobrodelne prireditve, na mnogih pa sodelovala kot gostja. Prepoznavnost v domačem in širšem prostoru si je postopno gradila s svežim in z ustvarjalnim pristopom do zborovskega petja. Ni veliko mladih skupin, ki bi prirejale ljudsko glasbo. Elum pa prav v tej najde polje svoje ustvarjalnosti in izvirnosti. Avtorske izvirne etno priredbe slovenskih ljudskih

pesmi so zbrane tudi na zgoščenki z naslovom **PrijETNO** glasbeno potepanje. Skupina jo je izdala s pomočjo Občine Postojna. V lanskem letu je nastal še avtorski projekt **Nace** ima dolge tace z otroškimi ljudskimi pesmicami in izštevankami. Pevke so jih uglasbile in premierno predstavile prek spleta. Želja po pevskem napredovanju je Elum vodila tudi na tekmovalne odre. Prejele so že več priznanj: srebrno in štiri zlata na regijskem tekmovanju odraslih pevskih zasedb, več posebnih priznanj za izvedbe posameznih pesmi, drugo in prvo nagrado na Sozvočenjih, bronasto priznanje na tekmovanju Naša pesem v Mariboru leta 2016 in priznanje Karolini Repar za obetavno zborovodkinjo leta 2015. VS Elum je s svojim pevskim žarom zastopala občino Postojna po številnih krajih po Sloveniji, na avstrijskem Koroškem, v zamejstvu v Italiji in v nemškem Durachu. Tako širi dober glas o kakovostnem zborovskem petju na Postojnskem in o občini, ki ima posluš za kulturno dediščino in mlade ustvarjalne skupine.

Ester Fidel

Postojnski Občini 800.000 evrov kazni

Postojnski svetniki so 26. maja soglasno sprejeli rebalans letošnjega proračuna. Občina je namreč prejela odločitev vrhovnega sodišča, da mora podjetju Komus plačati pol milijona evrov odškodnine in dobrih 300.000 evrov zamudnih obresti.

Izgubljena tožba proti nekdanjemu koncesionarju podjetju Komus bo Občino krepko finančno udarila. Kot je na novinarski konferenci povedal župan **Igor Marentič**, gre za znesek, s katerim bi lahko zgradili kulturni dom v Prestranku, obnovili Kutinovo hišo ali infrastrukturo v Orehku.

Prejšnji župan Jernej Verbič je podjetju Komus (v Postojni opravlja zimsko službo in čisti ceste) odpovedal koncesijsko pogodbo brez utemeljenih razlogov, čez nekaj mesecev pa jo je z istim podjetjem spet sklenil. »Če niso bili dovolj dobri pred prekinitvijo pogodbe, kako so bili potem dovolj dobri za nadaljevanje?» se je retorično vprašal

župan in priznal, da je bila Občina vnaprej obsojena na plačilo te kazni. »Komus je zahteval 1,3 milijona evrov odškodnine in obresti, vendar je sodišče določilo kazen v znesku 500 000 evrov in dobrih 300 tisoč evrov obresti.«

Kazen je bilo treba po Marentičevih besedah plačati do 28. maja. »Občina je lani prihranila 2,8 milijona evrov in iz tega naslova bomo črpali omenjeni znesek. Zato sem vseeno optimističen, da bomo proračun letos izpeljali tako, kot smo si ga zamislili,« je na vprašanje, kje bo Občina vzela denar, odgovoril župan. Zagotovil je, da

zaradi plačila te kazni noben letošnji projekt ne bo prestavljen v prihodnje leto ali umaknjen. »Lani smo zaradi podobnih nesmislov iz preteklosti plačali 420.000 evrov odškodnine podjetju Voka Snaga in upam, da je zdaj konec okostnjakov iz omare,« je poudaril Marentič. Na vprašanje novinarjev, ali bodo terjali odgovornost prejšnjega vodstva Občine, je župan dejal, da je »težko terjati odgovornost kogarkoli, ker je takratni župan odpovedal pogodbo na podlagi sklepa občinskega sveta.«

Blanka Markovič Kocen

Nove oznake na Ravbarkomandi umirjajo promet in opozarjajo voznike

Neobičajna talna prometna signalizacija z vzporednimi vzdolžnimi črtami, prečnimi trakovi in zeleno obarvanimi polji na Ravbarkomandi (pred in za križiščem cest proti Planini in Uncu) je namenjena umirjanju prometa in dodatnemu opozarjanju voznikov. Po navedbah Direkcije za infrastrukturo RS (DRSI) gre za premišljen ukrep, ki na nevarnem križišču s pogostimi prometnimi nesrečami posega v vzorec voznikovega zaznavanja.

Kot namreč ugotavljajo na Direkciji, kljub izboljšavam cestnoprometne infrastrukture, boljšim varnostnim standardom vozil in vedno bolj ozaveščenim udeležencem cestnega prometa pogosto prihaja do prometnih nesreč. Zato spremljajo mesta z zgostitvami prometnih nesreč oziroma območja na državnih cestah, kjer prihaja do nevarnih situacij, ter nato pripravijo prometno-varnostne analize in predloge za optimalno ureditev.

Križišče na Ravbarkomandi je bilo identificirano kot mesto z visoko stopnjo prometnih nesreč, zato so po predlanski prometni nesreči

motorista s hudo telesno poškodbo naredili presojo prometne varnosti in se odločili za dopolnitev horizontalne prometne signalizacije.

Ukrep za umirjanje prometa oziroma optično oženje in kanaliziranje vozil predstavljata dve vzdolžni črti, med kateri so namestili profilirane prečne trakove, ki delujejo zvočno oziroma vibracijsko. Zaporna ploskev v ožjem območju križišča je v celoti obarvana zeleno. Kot pojasnjujejo, prečni trakovi voznika zvočno opozarjajo in umirjajo, ko se približuje križišču, medtem ko ga zeleno polje še dodatno vizualno aktivira, da je bolj pozoren na

Nove talne oznake na nevarnem križišču na Ravbarkomandi.

promet in ostale udeležence. Ukrep je izbran premišljeno, saj gre za poseg v vzorec voznikovega zaznavanja, še dodajajo na DRSI.

Po podatkih Policijske postaje Postojna se je v zadnjih petih letih na regionalni cesti od Postojne proti Planini zgodilo skupaj 20 prometnih nesreč, od tega 9 z lažjimi poškodbami in 11 z materialno škodo. Prometno nesrečo, v kateri se je huje poškodoval motorist, pa so obravnavali koprski prometni po-

licisti, še pojasnjujejo na Policijski upravi Koper.

Na DRSI še dodajajo, da so na odseku Planina–Ravbarkomanda v zadnjih dveh letih že obnovili vozišče v skupni vrednosti približno 570 tisoč evrov. V prihodnjem letu pa je na cesti proti Uncu, na odseku Postojna–Rakov Škocjan, predvidena preplastitev dela vozišča v vrednosti 150 tisoč evrov.

Besedilo in fotografija: Mateja Jordan.

Namesto avtobusne postaje stanovanjski blok

Že dolgo bode v oči nevzdrževana stavba avtobusne postaje v Postojni, a bo v naslednjem letu končno dobila novega lastnika. Na Občini Postojna so dolgo iskali rešitev zanjo, a so zaradi previsoke cene opustili načrte o nakupu, zanimajo se le za del parkirišč. Sicer se bodoči lastnik – podjetje K-Tivoli ne bo ukvarjal z obnovo, saj bo postajo podrhl in zgradil nov stanovanjski objekt. Po besedah vodje projekta Marka Trampuša so z družbo Nomago pred kratkim podpisali dogovor o sodelovanju. Ta se bo sklenil z nakupom, potem ko bo za to območje pripravljen občinski podrobni prostorski načrt.

Po Trampuševih besedah so z družbo Nomago našli rešitev, ki predvideva korekcijo občinskih podrobnih prostorskih načrtov (OPPN), v naslednji fazi pa tudi prestavitev avtobusne postaje in peronov, ureditev javnih parkirišč in manjšega stanovanjskega objekta, v katerem bo na voljo 20 stanovanj.

»Dogovor je zavezujoč, pogodba pa bo potrjena potem, ko bo sprejet OPPN,« zagotavlja **Marko**

Trampuš in domneva, da bo nanj treba počakati največ eno leto. Postopki za pripravo načrta že tečejo; idejno skico sta potrdila Občina in Nomago, na potezi pa so arhitekti, ki bodo pripravili vso potrebno dokumentacijo.

Novico o pogojih prodaje so potrdili tudi v Nomagu. Ta namerava v okviru bodočega kompleksa zgraditi tudi novo, »pokrito in moderno avtobusno postajo«. Kot so zapisali, bo imela pomembno vlogo pri razvoju

Del sedanje postaje bo še naprej namenjen avtobusom.

mobilnosti v regiji. »Naše avtobusne postaje želimo spremeniti v moderna multimodalna vozlišča in s tem uporabnikom omogočiti še boljšo uporabniško izkušnjo, saj bodo lahko na enem mestu kombinirali različne storitve mobilnosti.«

O vsoti, ki jo bodo v K-Tivoliju odšteli za avtobusno postajo, je še prezgodaj govoriti, pojasnjuje Trampuš. Spomnimo lahko le, da je zanjo prej-

šnji lastnik (podjetje AvriGO) od Občine zahteval 500 tisoč evrov. Previsok znesek je postojnsko Občino tako odvrnil od nakupa stavbe, v kateri so nameravali urediti pokrito tržnico. Zdaj bodo, po navedbah **župana Igorja Marenčiča**, od K-Tivolija odkupili le 30 urejenih parkirnih mest.

Besedilo in fotografija: Mateja Jordan.

Na Tržaški bodo vsak čas začeli z deli

Največ 28 dni po sklenitvi pogodbe - 3. junija sta jo podpisala župan postojnske Občine Igor Marentič in direktor podjetja Kolektor CPG Kristjan Mugerli - bodo na Tržaški ulici v centru mesta končno zaropotali stroji. Dolgo načrtovana obnova bo trajala slabo leto, Občina pa se bo v sodelovanju z izvajalci trudila, da bo čim manj vplivala na življenje stanovalcev in obiskovalcev centra mesta. Dela bodo namreč tekla po etapah, hkrati pa bodo urejali tudi Jenkovo in Stritarjevo ulico ter nadomestna parkirišča. Teh bo precej manj kot sedaj, saj bo tlakovana enonivojska površina namenjena predvsem pešcem in kolesarjem. Še bolj pomembna kot privlačnejša podoba središča mesta pa je zamenjava očem sicer nevidne, a neobhodno potrebne infrastrukture.

Občinski sekretar za okolje in prostor Robert Ozbič poudarja, da glavino 2,7 milijona evrov vredne investicije predstavlja izgradnja ločne kanalizacije in vodovoda, električne in telekomunikacijske napeljave ter napeljave za daljinsko ogrevanje. Na ploščadi pred trgovino Mercator bodo zgradili dvigalo za spust do Jenkove ulice in tam uredili tudi javna stranišča, v neposredni bližini pa še 30 parkirnih mest. Po javnih razpravah je že pred leti obveljala odločitev za ohranitev enosmernega prometa, čeprav bo ta močno omejen. Parkirnih mest na obeh straneh ceste bo po obnovi samo 50, čas parkiranja bo krajši, hitrost pa omejena na 10 kilometrov na uro. Ob celotni trasi bodo zasadili 59 dreves.

Župan Igor Marentič se zaveda, da nekaj sitnosti v času obnove zagotovo bo, vendar poudarja, da se bodo skupaj z izvajalci trudili za čim manj teh. »Dela se bodo začela z zahodne smeri in bodo potekala tako, da bo

ulica ves čas odprta, promet pa bo v tem času dvosmeren in s tem dostop tako za domačine kot za trgovce enostavnejši,« je povedal. Pomisleki nekaterih o prenizki ceni investicije in samo leto dni dolgem roku izvedbe so po županovem mnenju odveč. »Kot naročniki smo zadovoljni z izvajalcem in s partnerskim podjetjem Hidrotehnik Ljubljana, prav tako s podizvajalci, s katerimi smo že sodelovali,« je zatrdil.

»Zadnjih nekaj let smo udeleženi skoraj pri vsaki večji investiciji v občini Postojna,« je dodal **direktor podjetja Kolektor CPG Kristjan Mugerli** in ob tem spomnil na Gasilsko-reševalni center, projekt izgradnje vodovoda in načrtovano gradnjo novega vrtca.

Posebna previdnost bo potrebna v času obnove ceste pred Osnovno šolo Miroslava Vilharja; te se bodo lotili šele na koncu. Gibanje otrok v okolici gradbišča je zagotovo nevar-

Pogodbo za obnovo Tržaške ceste sta podpisala župan Igor Marentič in direktor Kolektorja CPG Kristjan Mugerli.

no, zato župan obljublja, da bodo poskrbeli za varen dostop. Na Občini ob tem že napovedujejo razpis za sofinanciranje obnove fasad na hišah ob Tržaški cesti; objavili ga bodo prihodnjo pomlad.

Zapora Tržaške ulice v Postojni v okviru projekta Care4Climate je že v prvem od štirih koncev tedna spravila v slabo voljo zlasti podjetnike in trgovce. Prizadeti zaradi izpada dohodka, so pozvali vodstvo Občine, naj jim s tovrstnimi akcijami ne povzroča še dodatne gospodarske škode. Župan je skupaj s snovalci projekta prisluhnil pritožbam. V nadaljevanju so projekt omejili na petkovo dopoldne in sobotno popoldne.

Najemniki in lastniki lokalov ob Tržaški ulici vseeno opozarjajo na gospodarsko škodo. Ta je neizogibna že zaradi skorajšnje prenove, zato zapore v času tako imenovane »Od-

prte ulice« ocenjujejo kot nepotrebne. »Obstajajo tudi »mehkejši« pristopi, recimo polovična zapora, da bi omogočala prost prehod kupcem oziroma uporabnikom storitev,« je v imenu oškodovanih opomnil **Marjan Nagode, lastnik franšize podjetja A1**, in predlagal zaprtje ulice ob sobotah popoldne in nedeljah cel dan. »Prenova ceste pa je zaradi infrastrukture nujna in vsi spoštujemo odločitev glede spremenjene ureditve,« je smilil mnenja podjetnikov Nagode.

Duhovi so se po nekaj sestankih sicer umirili in Občina je oškodovanim obljubila tudi finančno pomoč. »Jeseni bomo letošnje številke primerjali s tistimi iz prejšnjih let in jim glede na upad prometa pomagali,« napoveduje župan, saj želi, da trgovine in lokali na Tržaški cesti ostanejo.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Nova podoba avtobusne postaje v Lohači

Lohača nad Strmco je ena od dveh najmlajših vasi v občini Postojna. Tri leta je mlajša od naše države, domačini pa si že od samega začetka prizadevajo za urejeno podobo vasi. Zdaj so najbolj ponosni na lepo urejen kotic ob novi avtobusni postaji.

Lohača je ena od izhodiščnih točk za pohodnike, padalce in kolesarje na Planinsko goro, vse več pa se jih poda preko Lipovca in Špilnika do cerkvice sv. Lovrenca. Krajevna skupnost Studeno je s pomočjo Občine Postojna lično uredila izhodiščno točko, prostor za oddiha po-

trebne obiskovalce. Občina je prvotno pridobila lastništvo zemljišča od Zavoda za gozdove, financirala premestitev in ureditev šolskega avtobusnega postajališča, dodatno uredila še postavitev ekološkega otoka in na koncu celotno območje zaupala v upravljanje KS Studeno. Ta ga je nadgradila še z novim sto-

Urejena okolica avtobusne postaje vabi pohodnike.

jalom za kolesa in obnovljeno mizo s klopmi. Skupnost je hvaležna tudi **Tomažu Žagarju**, saj je dolga leta nudil prostor za avtobusno postajo, in **zakoncema Lekšan**, ker sta

se zavezala, da bosta skrbela za urejenost prijetnega koticika na križišču cest.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

»Usoda vode je v naših rokah«

Po pritiskih strokovnih združenj in civilne družbe je Ministrstvo za okolje in prostor sicer umaknilo sporno točko 69. člena Zakona o vodah, ki bi omogočil gradnjo proizvodnih naprav z nevarnimi snovmi in odlagališč odpadkov na vodovarstvenih območjih, a v noveli ostaja sporen 37. člen, ki dovoljuje posege na vodnih in priobalnih zemljiščih. Zato se Gibanju za pitno vodo pridružujejo tudi različne okoljevarstvene organizacije in pozivajo, da se ljudje julijskega referendumu udeležijo v čim večjem številu in glasujejo proti.

Proti uveljavitvi zakona so tudi v **Društvu Drobnavratnik**, ker so prepričani, da pomeni hudo poslabšanje možnosti za preživetje cele vrste organizmov ter uničenje življenjskega prostora rastlinskih in živalskih vrst, saj bi se s pozidavo priobalnih območij samočistilne sposobnosti voda izničile. **Predsednica društva Špela Habič** je poudarila, da so podzemni tokovi skoraj brez življenja in se ne morejo prečistiti, zato poskrbijo za to obrežja površinskih tokov. Opomnila je tudi, da bi s temi posegi ogrozili našo pitno vodo, od katere smo vsi odvisni.

»Voda je življenje, za življenje pa se je treba boriti,« je nadaljeval **predstavniki svetovne organizacije za varstvo narave WWF Adria Leon Kebe**. »Reka ni samo voda, ampak je mnogo več, povezana je z vsemi ostalimi ekosistemi. Če ustavimo vodo, se povezuje prekine. Z gradnjo na območjih bomo izgubili dobro, pitno vodo,« je opozoril.

Predsednik Krajevne skupnosti Postojna Goran Blaško je osvežil spomin na dolgo zgodovino napačnih odločitev, ki jih je omogočila zakonodaja. Izpostavil je primer

Špela Habič, Goran Blaško, Leon Kebe, Anaia Alilovski in Miha Stegel so na novinarski konferenci predstavili argumente proti uveljavitvi Zakona o vodah.

preizkega mostu pri Postojnski jami in gradnjo hiš ob Planinskem polju. Zakon omogoča, da se nepremišljeno dovoljuje posege v vodovarstvena območja, kar je po njegovem mnenju recept za katastrofo.

»Direkcija za vode, ki naj bi varovala kakovost pitne vode, je tudi v vseh spornih primerih dala soglasje, zato

se nanjo ne moremo zanašati,« je zaključil **Miha Stegel iz civilne iniciative Danes**. »V praksi varovalke ne delujejo in nujno je, da se spiše bolj premišljen zakon. Glas proti je možnost, da si zakonodajalci vzamejo čas in namesto slabega napišejo res dober, primeren zakon.«

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Zdravstvo mora sodelovati z gospodarstvom

Minister za zdravje Janez Poklukar je v spremstvu državnega sekretarja na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo Simona Zajca ter direktorja Nacionalnega inštituta za javno zdravje Milana Kreka 1. junija obiskal Razdrto, kjer je potekalo cepljenje zaposlenih tamkajšnjega podjetja Profiles. Ob tem je izpostavil pomen kampanje cepljenja v gospodarstvu in poudaril, da mora to sodelovati z zdravstvom, saj bo tako Slovenija dosegla dobro precepljenost in s tem čim prejšnje odprtje družbe.

»Ni zdravstva brez gospodarstva in verjamemo, da tudi ni uspešnega gospodarstva brez zdravstva,« je zatrdil **minister za zdravje Janez Poklukar**. Z besedami »današnji dogodek na lokalni ravni je prikaz, da skupaj zmoremo obvladovati epidemijo« pa se je zahvalil Civilni zaščiti (CZ), občanom, županom in ostalim, ki so pritegnili gospodarstvo k cepljenju. Pobuda se po njegovem mnenju uspešno udejanja, vseeno pa je osebno pozval vse državljanke in državljane k cepljenju in upoštevanju priporočenih ukrepov za uspešen zaključek te epidemije.

Državni sekretar na ministrstvu za gospodarstvo Simon Zajc je cepljenje gospodarstva izpostavil tudi v luči prihajajoče turistične sezone. »V svet želimo čim prej posredovati informacijo, da so naši zaposleni v turizmu in gostinstvu cepljeni, zato bodo gostje tukaj varni.« To je po njegovem mnenju prav tako pomembno, kot so privlačne destinacije in aktivnosti, ki jih ponuja Slovenija. Ob tem je Zajc izrazil željo, da bi vsa podjetja sledila vzoru Profilesa, saj so v njem cepili kar 80 odstotkov zaposlenih.

Direktor NIJZ Milan Krek je ob tem spomnil, da je v Primorsko-notranjski regiji zbolelo 12 odstotkov prebi-

Minister Janez Poklukar in državni sekretar Simon Zajc sta podjetje Profiles izpostavila kot zgled cepljenja v gospodarstvu.

valstva in da so prav z učinkovitim testiranjem ustavili nadaljnje okužbe. Tudi sam je izpostavil pomen cepljenja in povedal, da je NIJZ tik pred testiranjem digitalnega potrdila. »Z vidika celega vodenja epidemije se boj dobiva na lokalnem nivoju,« je prepričan Krek, čeprav usmeritve in načrti prihajajo z nacionalne ravni. »Pa vendar lokalne skupnosti same ščitijo ranljive, starejše skupine, preko zdravstva cepijo ljudi in koordinirajo odziv na epidemijo. Izredno pomemben je skupnostni pristop na lokalnem nivoju.« Pomembno vlogo so po njegovih besedah odigrali

zdravstveni domovi kot centralne točke ter tudi civilna zaščita in občine.

Poveljnik Regijskega štaba CZ za Notranjsko Sandi Curk je ocenil, da bo Primorsko-notranjska regija sredi junija na stopnji 60-odstotne precepljenosti gospodarstva, kar »vliva dodatno moč in elan, da se na jesensko obdobje pripravimo čim bolj aktivno«.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Prostovoljno gasilsko društvo Planina

V Planini je delovala požarna bramba, še preden je leta 1888 prošnjno za ustanovitev gasilskega društva odobrila Visoka cesarsko-kraljeva deželna oblast v Ljubljani. Ta samooblikovana skupina vaščanov se je porodila kot posledica pogostih požarov, ki so nenehno ogrožali naselje.

Prvi poveljnik društva Franc Reissmüller je bil grajski oskrbnik dvorca Haasberg in pomembna vez s knezom Windisch-Graetzem, pobudnikom in finančnim podpornikom društva. Leta 1891 je med drugim prispeval k tretjini stroškov za nakup brizgalne. To so prvič uporabili že konec naslednjega leta v požaru na gradu Haasberg.

Trije društveni prapori

Dvajset let po ustanovitvi (leta 1908) je društvo dobilo prvi prapor. Njegova botra je bila kneginja Matilda Windisch-Graetz. Planinski gasilci so ostali dejavni ves čas, s kratkotrajnimi težavami po prvi svetovni vojni in prenehanjem delovanja med drugo vojno. Po formiranju GZ Postojna so leta 1958 razvili nov prapor, tega pa so svečano zamenjali z novim leta 2018, ob praznovanju stotridesetletnice društva. Pri nakupu prapora jim je zopet pomagala knežja družina, kot boter je pristopil knez Mariano Hugo

PGD Planina ob 130-letnici (2018) s tremi prapori.

von Windisch-Graetz, veleposlanik malteškega viteškega reda v RS. Pri nakupu in obeležjih z žeblički pa so pomagali tudi lokalni podjetniki, člani PGD Planina in ostali posamezniki ter društva. Na svečani paradi so se tako predstavili s tremi prapori, saj je tudi prvotni po zaslugi krajanov, ki so ga skrivali med okupacijo po hišah, dočkal visoko obletnico.

Velika gasilska družina

PGD Planina je društvo I. kategorije s 173 člani. Med njimi je 57 mlajših od 18 let. Na »mladino« so v društvu najbolj ponosni, saj si prizadevajo za nadaljevanje gasilstva tudi v naslednjih generacijah. »Morda jih bo nekaj prestopilo tudi med operativne člane in čez nekaj let prevzelo vodenje društva,« je navdušena **predsednica društva**

Ana Simšič. Članstvo zastopa kar 67 zelo aktivnih deklet. Sodelujejo na tekmovanjih, so mentorice mladih, delujejo v operativni enoti in v organih društva. Jedro društva in ključni del sestavlja 17 operativnih gasilcev, **poveljnik** je **Blaž Kolar**. Poslanstvo gasilskega društva je še vedno delovanje na področju zaščite in reševanja, zato veliko pozornosti posvečajo strokovnemu izobraževanju. Prizadevajo si tudi, da bi v društvu imeli sodobno in kakovostno opremo. »Rada bi izpostavila izjemen posluš Občine Postojna pri zagotavljanju opreme. Občina namreč zgledno skrbi za »županovo vojsko« in z vpeljanim ter dodelanim sistemom financiranja omogoča opremljenost ne le našega, marveč vseh gasilskih društev v občini,« pove Ana Simšič. Trenutno sestavljajo vozni park PGD Planina tri gasilska vozila: najstarejše manjše gasilsko vozilo za gozdne požare GVGP-1 (letnik 2005), najnovejše večje gasilsko vozilo za gozdne požare GVGP-2 (letnik 2015) in (pridobitev letošnjega leta) gasilska cisterna za gozdne požare GVGP-1 (letnik 2009). To so v okviru sistema rotacij vozil v GZ Postojna v začetku leta prevzeli od postojnskih kolegov.

Leto velikih preizkušenj

PGD Planina ima v povprečju osem intervencij v letu, predvsem pri požarih na objektih in v naravi, pri

reševanju obolelih (posredovanje z AED) ter pri prometnih nesrečah; pri slednjih sodelujejo z gasilci iz drugih društev.

Njihovo delovanje so najbolj znamenovale ujma in poplave v letu 2014. »Planinčani smo vajeni vsakoletnih poplav na Planinskem polju, toda leto 2014 je bilo ekstremno. Lednemu oklepu so sledile 100-letne vode. Kljub temu da nam je skupno pomagalo več kot 500 tovarišev gasilcev in 300 pripadnikov slovenske vojske, smo morali priznati, da smo proti naravi povsem nemočni. Čas tistih nekaj tednov, ko smo vsakodnevno, dan za dnem preživeli skupaj, je bil poseben tudi v tem, da smo se člani še bolj povezali in ta vez, si upam trditi, bo ostala za vedno,« poudari predsednica društva.

Novi izzivi

Nenavadno leto 2020 je pustilo pečat na vseh področjih življenja, tudi na gasilskem. Gasilci ne le v Planini, ampak povsod po Sloveniji opažajo, da je društveno dogajanje ob vseh zdravstvenih ukrepih zamrlo, manj je druženja, kar vpliva predvsem na delo z mladino. Zavedajo se, da se bodo morali za ohranitev dosedanjega članstva in pridobivanje novega zelo truditi, in zato bodo temu posvečali posebno pozornost.

Besedilo: Marino Samsa, fotografiji: arhiv PGD Planina.

Na pragu letošnjega poletja, četrtega junija, so se planinski gasilci zbrali na sektorski vaji.

Obiskati Rudija Valenčiča, našega znanega vrhunskega kolesarja in olimpijca, ter prisluhniti njegovim še vedno živim pripovedim je posebna čast in doživetje. Vas zanima, kako danes teče življenje nekdanjega »orla«, takrat najslavnejšega kolesarja? Vsekakor je polno in zanimivo! Rudi ostaja legendarni, najstarejši olimpijec iz Postojne. Njegov spomin na kolesarsko zgodovino je naravnost osupljiv, saj se do potankosti še danes spominja malodane vsake tekme in številnih doživetij. Zanj je kolesarjenje šport in posebna strast, ki nikoli ne premine. To dokazuje Rudi še zdaj, ko je vstopil v svoje spoštljivo 80. leto, saj redno in večkrat na teden prekolesari od 30 do 60 km, še najraje v smeri proti Orehku in Selcam.

Sestala sva se ravno prejšnji konec tedna, ko se je zaključila 27. kolesarska dirka po Sloveniji in Rudi je zavzeto spremljal kolesarske podvige. Največ veselja mu je prinesla zmaga Tadeja Pogačarja, njegovega prvega favorita. Sicer pa skorajda ne izpusti nobenega prenosa domačih in mednarodnih kolesarskih dirk. Poudari, da je še kako ponosen na Slovenijo in naše vrhunske kolesarje, ki tako odlično nizajo zmage.

Rojen je bil leta 1941 v Mali Pristavi pri Pivki v kmečki družini s sedmimi otroki. Že v mladih letih je bilo treba trdo delati, vendar je bilo hkrati tudi dovolj iznajdljivosti za razna veselja, ko so si, kot pravi – 'recimo naredili smučar kar iz starih sodov'. Že od otroških let ga je mikalo poganjanje pedalov na kolesu, pa je bilo kolo pri hiši le eno, očetovo. V tistih časih je bilo to pomembno prevozno sredstvo, a šestim sinovom ni bilo dostopno in je ostajalo le želja. Seveda pa ne bo pozabil niti tega, da je bil kot mulc suh kot zoborebec in da je vozil kolo brez pedalov do Postoj-

ne ter da se je navadil voziti pravo kolo šele pri svojih petnajstih. »Seveda pa se spomnim nakupa svojega prvega tekmovalnega kolesa – še danes poznane znamke Bottecchia. Kupil sem ga leta 1959; denar mi je posodil oče in seveda sem mu ga tudi vrnil.« Prav s tem kolesom je nemudoma začel osvajati rekorde. Naneslo je tako, da so kar trije bratje – Rudi, Jože in Pavel – nekaj let pozneje poganjali prava dirkalna kolesa. Nekaj časa so bili vsi trije člani tekmovalne ekipe v kolesarskem klubu ROG. Najdlje je tekmoval ravno Rudi, in sicer od leta 1961 do 1973.

Na pot v kolesarski klub Rog je Rudiju pomagal sovaščan, ki je bil takrat študent v Ljubljani. Pri devetnajstih letih je začel tekmovati na dirkah. Ker je bil dober, so ga takoj vključili v člansko ekipo, čeprav je bil še mladinec. Prvič je zmagal leta 1962 v Puli na dirki Svobodna Istra, potem pa so se zmage kar vrstile. Postal je stalni član državne reprezentance; ta je nastopala po Evropi in Afriki. »Vojsko sem služil v letih 1962–1964 in bil

v športni četi v Beogradu. Res sem dobro kolesaril, kar je bil pravi privilegij, da sem šel na tekme lahko tudi v tujino. Ne bom pozabil, da sem bil zmagovalec dirke po Srbiji. Tudi v naslednjih letih sem bil popularen ravno v Srbiji in Bosni in mediji so pisali o meni dokaj obširne članke ... Še ene dogodivščine se spominjam: ko sem bil zmagovalec etape na dirki po Franciji – Tour de l'venir leta 1963, sem v noči pred dirko tako živo sanjal, da sem zmagal, da sem padel iz postelje. Kolega Čubrić mi ni verjel, a glej ga zlomka – čisto zares sem zmagal!«

»Vzdevek 'Orel iz Pivke' sem dobil leta 1966 na Dirki po Jugoslaviji, po etapi Titograd–Cetinje–Lovčen–Kotor, saj sem pobegnil vsem vozilom spremstva. Niso mi mogli slediti niti z avtomobili niti z motorji, in prišel sem sam na komaj postavljeni cilj. Naslednji dan so časopisi poročali o meni 'orlu kot o famoznem lovcu na hitrost'. Podoben dogodek in potrditev vzdeвка se mi je zgodil tudi leto kasneje na etapi Tuzla–Sarajevo. Takrat so me z vrha gorskega cilja lovili spremljevalni motorji kar 30 km, preden so me nazaj ujeli, čeprav so bili med vozniki motorjev tudi policaji in državni prvak BIH v vožnji z motorjem. V načinu kolesarjenja sem bil samotar, divje narave in eksploziven in ko sem se pognal, me ni nič ustavilo!« Leta 1964 naj bi se udeležil olimpijskih iger na Japonskem, saj je izpolnjeval vse pogoje, a se jih ni zaradi organizacijskih zapletov. Čez štiri leta (1968) pa se je udeležil olimpijskih iger v Mehiki posamezno in ekipno.

Njegova predanost kolesarskem športu, znanja in izkušnje po tako bogati karieri, ovekovečeni z mnogimi uspehi in zmagami v svetovnem merilu, ga še danes uvrščajo med kolesarske legende. In kako vidi 60-letno zgodovino tekmovalnega oziroma profesionalnega kolesarstva danes? »Marsikaj se je spreminjalo – iz leta v leto, iz generacije v generacijo. V današnji dobi imajo tekmovalci veliko več najrazličnejše podpore na tekmah, svoje je naredila tudi doba medijske in vsesplošne digitalizacije. Profesionalno in ljubiteljsko kolesarjenje sta v porastu, prav tako izbira najrazličnejših odličnih koles. Eno pa ostaja: do uspehov in zmag te pripeljejo samo trening, dobro kolo in lastno, neumorno poganjanje pedalov, trdna volja in želja po dobrem ali najboljšem rezultatu.«

V mladosti se je zapisal lesarstvu in najprej delal v tovarni Javor v Pivki. V Postojno pa se je preselil leta 1969, postavil hišo in si ustvaril družino; rodila sta se mu sinova Rudi in Tomaž. Zaposlitev je našel pri Postojnski jami kot vodnik. Tam je služboval več kot dvajset let, vse do upokojitve. Rad je opravljal svoje delo. Nad njim so bili navdušeni mnogi mladi, ki so prihajali iz vse bivše Jugoslavije.

Zdravje mu dobro služi. Veseli ga mnogo dejavnosti, posveča se jim z veseljem in ustvarjalno vnemo. Zdrav duh v zdravem telesu, bleščeč spomin in življenjska vitalnost mu omogočajo dinamično dogajanje in ga izpolnjujejo na mnogo načinov. Ob obisku njihove družinske hiše se to že na zunaj vidi: »Sem velik ljubitelj gozda in narave nasploh, zvest dolgoletni lovec pri LD Gradišče Košana, pa tudi gobarjenju se posvečam z velikim veseljem in pozornostjo. Poznam kakšnih petdeset vrst gob, a nabiram jih seveda veliko manj. Letos se je lepo začelo z mavrahi ... Ker sem doma z roba Brkinov, se me je dobro prišla brkinska ljubezen do zemlje in sadjarjenja, saj sem pasel krave in zrasel med pašniki in sadovnjaki.« Družinsko hišo obdajata skrbno negovan sadovnjak s kakimi petdesetimi drevesi in lepo urejen vrt. Sadno drevje, med katerim ne manjka raznovrstnih sort hrušk, jablan, sliv, marelic, breskev, lepo obrodi, a letos z žalostjo ugotavlja, da sta zmrzal in pozna pozeba pridelke dodobra uničili. Kadar pa drevje dobro obrodi, pridelke z ženo z veseljem podarita svojim bližnjim. Z ženo Zdenko sta namreč pred poldrugim letom zaokrožila zlato poroko in se dobro dopolnjujeta v vsakdanjih opravilih v hiši in na vrtu. Hudomušno pripomni, da sta se namenoma poročila decembra, ko je imel najmanj tekem in največ časa. Potem pa je z žarom v očeh poudaril, da je ponosen dedek svojim šestim vnukinjam. Rad jih 'porihta', nahrani in da spat, kadar je pač treba. Rad kuha in naredi tudi kakšno potico, pri čemer pa kar prav pridejo ženini nasveti.

»Ko sem se pogнал, me ni nič ustavilo!«

Ko se sprehajava med starimi fotografijami, priznanji, nagradami in spomini na mnoge uspehe in zmage, pripomni, da je kar nekaj dragocene dokumentacije žal za vedno odšlo, ker jo je skozi leta posojal in zaupal tistim, ki je niso nikoli vrnil.

Rudi še vedno ostaja enako preprost, dobrovoljen, topel in srčen človek. Ponosen je na vse, kar se je odvijalo na njegovi uspešni športni in življenjski poti. Od vseh priznanj je izpostavil Red dela z zlatim vencem, ki ga je prejel od predsednika SFRJ leta 1971. Občina Postojna mu je v letu 2010 podelila naziv Častni meščan Postojne.

Ob koncu pogovora sem ga vprašala, kako bo prihodnji mesec obeležil svoj spoštljivi 80. jubilej, pa je rekel, da prav nič posebnega in brez velikega pompa, a z veseljem v krogu svoje družine in najdražjih.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Tomaž Valenčič.

Najmlajši kolesar je imel le 12 let

Letošnji kolesarski koronaizziv je dokončalo 83 kolesark in kolesarjev. Udeleženci so bili povabljeni na srečanje, na katerem so za uspešno odpeljanih skoraj 100 kilometrov po skrajnih mejah postojnske občine prejeli simbolično presenečenje. Koronaizziv postaja priljubljena aktivnost in se vrača tudi prihodnje leto.

Kolesarski podvig je lani med omejitvami gibanja na občine zrasel na zelniku **Tomaža Penka**. Letošnji izziv je potekal od 30. aprila do 30. maja, oziroma se je začel na obletnico odprave prve omejitve na občinske meje. Tokrat so bile uvedene predhodne prijave, izzivalci pa so se na štirih točkah kondicijsko zahtevne trase prijavi s QR kodo. Lansko pot je odpeljalo 20 kolesark in kolesarjev, letošnjo traso po skrajnih mejah postojnske občine pa je opravilo kar 83 aktivnih udeležencev, od tega tudi 12 udeleženk. Po domačih gozdovih sta kolesarila dva tujca – iz Avstralije in Francije. Na izziv se je sicer prijavilo kar 200 kolesarjev z vseh koncev države.

Prestrančan **Silvo Pšeničnik Sluga** je letos prvi prekolesaril skoraj 100 kilometrov dolgo pot po občinski meji. Nanjo se je znova podal tudi lanskoletni najstarejši izzivalec z Obale **Nevio Santini**. Med njim in najmlajšim kolesarjem je v letih več kot pol stoletja razlike. Domačin **Nik Gruden** namreč šteje le 12 let. **Sebastjan Gantar** se je na kolesarsko traso podal dvakrat, **Andrej Lindič** pa kar trikrat. Visit Postojna in Bike Slovenia sta 15. junija vse, ki so izziv do-

Tomaž Penko je diplomu in darilo izročil tudi najstarejšemu in najmlajšemu udeležencu koronaizziva - Neviju Santiniju in Niku Grudnu.

končali, povabila na srečanje. Več kot polovica se je odzvala povabilu, vsi pa so prejeli diplomu, spominsko majico, podstavek za kavo in zemljevid lokalnih kolesarskih poti. Prisotnim sta čestitala tudi župan Igor Marentič in podžupan Andrej Berginc.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Nataša Kocjančič.

Od izmenjevalnice oblačil do dražbe lokalnih ustvarjalcev

Društvo Lokalc je v začetku junija organiziralo izmenjevalnico oblačil in dražbo izdelkov lokalnih ustvarjalcev. V sklopu izmenjevalnice oblačil je potekala tudi šolska delavnica.

Društvo Lokalc je v sodelovanju z društvom Prostor pripravilo tradicionalno izmenjevalnico oblačil. Letos so z njo obogatili program Odprte ulice. S cerkniško Hišo izročila so s oblikovali delavnico za šolarje. Po dogovoru z Osnovno šolo Miroslava Vilharja so se je udeležili četrtošolci in petošolci. Spoznali so, kako se je nekoč izdelovalo oblačila iz lana in kako to poteka danes. **Mateja Premrl iz društva Lokalc** in **Karmen Tomažič iz društva Prostor** sta presodili, "da bi bilo vredno vzgajati mlajše in jih ozavestiti o okoljski škodi". Velik poudarek je bil tudi na vložnem trudu in končni ceni izdelka.

Otroke je v izmenjevalnici še posebej navdušil koncept blagovne menjave. Nekateri so nato v popoldanskem terminu pripeljali tudi

svoje starše. Izmenjevalnico oblačil je obiskalo kar nekaj njihovih stalnih povpraševalcev. Kar niso uspeli izmenjati, so podarili v dobrodelne namene.

Skoraj vzporedno je potekala tudi spletna dražba izdelkov lokalnih ustvarjalcev in ustvarjalcev. Društvo jo je naslovlilo **Dajmo (si) krila**. Ustvarila je sicer "malo slabši končni izkupiček kakor decembrska" dražba, ko so ljudje iskali novoletna darila. Vendar je bilo tokrat na voljo kar 160 izdelkov.

Dražba lokalnih izdelkov je ne nazadnje tudi lepa promocija za delo domačih ustvarjalcev, ta stranski učinek pa je gotovo padel na plodna tla.

Jaka Zalar

Družbe Primorsko-notranjske regije kljub epidemiji ustvarile dobiček

Družbe Primorsko-notranjske regije so v letu 2020 kljub zaostrenim razmeram zaradi posledic epidemije covid-19 poslovale uspešno. Leto so zaključile z neto čistim dobičkom v višini slabih 55 milijonov evrov, kar je za pičlih 10 odstotkov manj kot leto prej. V občini Postojna je 389 družb ustvarilo 362 milijonov evrov prihodka, kar je 13,5 % manj kot leta 2019. Na uspešnost poslovanja v gospodarstvu regije so najbolj vplivale velike družbe.

Kot je na novinarski konferenci povedala **vodja postojnske izpostave Ajpes Larisa Benassi**, je bil padec dobička manjši kot na ravni Slovenije (tam se je znižal v povprečju za 38 %). »Epidemija je posamezne panoge prizadela zelo neenakomerno. Vladni ukrepi so pripomogli, da je bil končni rezultat vseeno pozitiven, število brezposelnih pa ne narašča več,« je dejala vodja postojnske izpostave Ajpesa. Prepričana je, da je na obzorju nov optimizem.

Glede na velikost je bilo leta 2020 v Primorsko-notranjski regiji največ 934 ali 82 % mikro družb, 163 ali 14 % majhnih, 28 ali 3 % srednjih in 9 ali 1 % velikih družb. Te so tudi najbolj vplivale na uspešnost poslovanja v regiji, saj so ustvarile 37 % vsega neto čistega dobička regije. Na poslovanje so pomembno vplivale tudi srednje družbe – z 31 % vsega ustvarjenega dobička. Sledijo jim majhne družbe, ki so zaposlovale največ in ustvarile četrtino neto čistega dobička. Največ čiste izgube pa so pridrale mikro družbe, kar 44 %.

Največji izgubaš z izgubo dobrih 2 milijona evrov

Čisti dobiček nad 500.000 evrov je zabeležilo 26 družb; čisto izgubo, večjo od 500.000 evrov, pa je ugotovila le ena družba – za 2,1 milijona evrov, kar vpliva na znižanje skupnega dobička regije. »Ugotavlja se, da je gospodarstvo regije dolgoročno manj zadolženo kot republiško. Delež dolgoročnih obveznosti v virih sredstev regije znaša le 16 %, slovensko povprečje pa je 20 %,« je komentirala Benassijeva. Družbe regije so v primerjavi s slovenskim gospodarstvom še vedno usmerjene nadpovprečno izvozno, saj je bila več kot polovica čistih prihodkov od prodaje ustvarjena na tujem trgu, medtem ko znaša slovensko povprečje 43 %. Najpomembnejši trg predstavlja država Evropske unije, tam je bilo ustvarjenih 43 % vseh čistih prihodkov od prodaje; sledijo tretje države.

Vodja postojnske izpostave Ajpes Larisa Benassi je predstavila rezultate poslovanja družb Primorsko-notranjske regije v letu 2020.

Le neznamenit padec dobička, a 70 % večja izguba

Največ prihodkov in hkrati odhodkov (več kot polovico vseh) so zabeležile družbe iz predelovalnih dejavnosti, z vidika občin pa družbe iz občine Postojna (27 % vseh). Več kot 60 % družb je poslovalo pozitivno. Ugotovile so 65,4 milijona evrov čistega dobička – v primerjavi z letom 2019 se je zmanjšal za 3 %. Na drugi strani pa je 35 % družb zabeležilo 10,7 milijona evrov čiste izgube. Ta se je v primerjavi z letom prej povečala kar za 70 %. Po neto čistem dobičku se Primorsko-notranjska regija uvršča na 9. mesto med regijami.

V občini Postojna je 389 družb ustvarilo 362 milijonov evrov prihodka, kar je 13,5 % manj kot leta 2019.

Ilirska Bistrica po dobičku prehitela Postojno

Primorsko-notranjska regija spada po številu družb med manjše regije in se glede na ustvarjeno neto dodano vrednost uvršča na predzadnje, 11. mesto v republiškem gospodarstvu. Na ustvarjen neto čisti dobiček regije so v letu 2020 najbolj vplivale družbe v občini Ilirska Bistrica, saj so ustvarile 18,3 milijona evrov neto čistega dobička. Sledijo družbe iz občine Postojna s 15,7 milijona evrov. Družbe občine Cerknica so pristale na 3. mestu in leto zaključile z 12,1 milijona evrov. Neto čisti dobiček so v letu 2020 zabeležile vse občine, razen družb občine Bloke – tam so ugotovili 134 tisoč evrov izgube. Največ dodane vrednosti, 102 milijona evrov, je bilo ustvarjene v družbah občine Postojna.

Plače višje, a še pod republiškim povprečjem

Povprečna mesečna bruto plača na zaposlenega pri družbah v regiji se je v primerjavi z letom 2019 zvišala za 78 evrov. Znašala je 1.576 evrov, a še vedno za 11 % zaostaja za republiškim povprečjem (ta je 1.774 evrov). Povprečna plača zaposlenega v občini Postojna je bila lani 1.526 evrov, kar je 30 evrov več kot leto prej.

Tudi samostojni podjetniki pozitivno

Samostojni podjetniki posamezniki v Primorsko-notranjski regiji so poslovanje v letu 2020 zaključili s pozitivnim poslovnim izidom. Ugotovili so neto podjetnikov dohodek v višini 7.657 tisoč evrov. Kot je povedala Benassijeva, se je po začetnem navalu izbrisa samostojnih podjetij po razglasitvi epidemije situacija umirila, in so mnogi ob državnih ukrepih uspeli ohraniti dejavnost. Rezultate so v primerjavi z letom 2019 poslabšali za 7 %.

Podjetniki so v letu 2020 ustvarili 119 milijonov evrov prihodkov in izkazali 111 milijonov evrov odhodkov. Največ prihodkov kot tudi odhodkov so zabeležili podjetniki iz dejavnosti trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil. Z vidika občin pa izkazujejo največ prihodkov in odhodkov podjetniki iz občine Ilirska Bistrica.

Postojnski podjetniki najuspešnejši v regiji

Na ustvarjen neto podjetnikov dohodek regije v letu 2020 so najbolj vplivali podjetniki v občini Postojna. Ti so z 2,5 milijona evrov prehiteli podjetnike občine Ilirska Bistrica, ki so ustvarili 1,7 milijona evrov neto podjetnikovega dohodka. Prehiteli so jih tudi po številčnosti podjetnikov. V Postojni je 407 samostojnih podjetnikov zaposlovalo 340 delavcev ali 5 več kot leto prej. Vse občine so poslovale pozitivno, najslabše so se odrezali podjetniki občine Loška dolina.

Podjetniki so v letu 2020 zaposlovali 1.065 delavcev; njihovo število pomeni le 11 % delavcev, zaposlenih v gospodarstvu regije. Povprečna bruto plača na zaposlenega pri podjetnikih v regiji je znašala 1.133 evrov in se je v letu 2020 povečala za 47 EUR. Še vedno pa precej zaostaja za povprečno plačo zaposlenih v gospodarskih družbah regije (ta znaša 1.576 evrov), vendar le malo za povprečno plačo zaposlenih pri podjetnikih na ravni republike (ta znaša 1.146 evrov).

Besedilo: Blanka Markovič Kocen; fotografija: Valter Leban.

Čukovih trideset poletij

Iz majhne picerije v neposredni bližini stadiona v Postojni je skozi leta zrastle prostorna, sodobna gostilna, v kateri gostom najraje postrežejo s sezonskimi dobrotami. Gostilno in pizzerijo Čuk, kot se lokal imenuje danes, vodita zakonca Jana in David Nikolič. 15. junija sta ponosno proslavila že 30. obletnico svojega tretjega »otroka«.

Gostinska pot družine Nikolič se je začela še v tedanji Jugoslaviji v letu 1991, tudi za Slovenijo prelomnem, samo nekaj dni pred začetkom vojne za Slovenijo. Negotovih začetkov se **David Nikolič - Čuk** danes spominja z nasmeškom, saj se je na srečo vse dobro izteklo. »Gostom smo ravno postregli s picami, ko so zatulile sirene in vsi so zbežali po klancu navzdol, potem pa smo se za nekaj ur skrili v zaklonišče,« opisuje dogodivščino izpred treh desetletij.

Čuk je prve gostinske izkušnje, kot pravi sam, nabiral povsem in skoraj dobesedno rekreativno, za točilnim pultom na košarkarskem igrišču za Občino, kjer se je ob koncu 80-ih let zbirala mladina od blizu in daleč. Nato je zagrabil priložnost in v najem vzel popolnoma neurejen objekt ob športnem parku. »Kljub po vsej Sloveniji znani piceriji v hotelu Kras se nismo ustrašili konkurence,« pravi Nikolič, in vseeno priznava, da so bili začetki ne samo skromni, pač pa tudi težki. Prostor

V Gostilni in pizzeriji Čuk je zaposlenih 12 ljudi. Večino smo uspeli ujeti v fotografski objektiv »ob izmeni«.

je bil (pre)majhen, poleg osmih vrst pic so takrat imeli na meniju samo še sadno kupo in palačinke. Po osamosvojitvi so Postojno zapustili jugoslovanski vojaki, turistov nekaj naslednjih let ni bilo veliko, a so vseeno splavali in uspešno prikrmari do 30. obletnice.

Prve prenovе lokala in jedilnika so se lotili leta 1997, ko so uredili kuhinjo in letno teraso. Takrat so gostom postregli tudi s prvimi picami iz krušne peči v Postojni. Sicer pa so bili pri Čukovih pionirji v marsičem. Postavili so prvi sladoledni vrt v mestu in prvi so začeli z dostavo na dom; ta je bila takrat marsikje po svetu že nekaj običajnega. »Veliko sem potoval, predvsem po Italiji, saj me je navduševala. Tam sem našel veliko idej in jih nato prenesel v Po-

stojno,« se spominja Nikolič. »Kombinirali smo italijansko kuhinjo in pice, organsko smo rasli, se izobraževali in dopolnjevali ponudbo. Lastnika so navdihovali tudi nekateri stalni gostje, med njimi izpostavlja Erika Lovka in Alojza Srebotnjaka – svetovljana, ki sta »mu odpirala oči in mu pomagala z nasveti.«

David Nikolič s soprogo Jano in ekipo ostaja zvest svoji filozofiji strokovno sicer nezahtevnega, a sodobnega in korektnega gostinstva. »Pri nas ne delamo razlik med gosti, vsakega sprejmemo prijazno in diskretno. Želimo, da se gostje pri nas ob dobri hrani tudi dobro počutijo in se še kdaj vrnejo,« zatrjuje.

»Čuk« se je »ugnezdil« ob robu Športnega parka, ne čisto po naključju. Družina Nikolič je namreč tesno povezana s športom, profesionalno se s košarko ukvarjata oba sinova. Najbrž ga skoraj ni domačina, ki ne bi kdaj jedel »pri Čuku«, pohvalijo pa se lahko tudi z mnogimi uglednimi in »pomembnimi« obiskovalci, med njimi so najbolj ponosni na številne svetovno znane košarkarske ase. Ne nazadnje je David Nikolič nekdanji košarkar, pa tudi eden od soustanoviteljev košarkarskega in FIBA kampa v Postojni.

Lokal je v preteklih desetletjih doživel številne širitve in prenovе, za-

menjalo se je tudi veliko zaposlenih. »Zaradi pomanjkanja prostora smo rastle v širino,« se pošali gostilničar. Ta se je za nakup zemljišča in dozidavo, s katero so pridobili precej novega prostora, odločil leta 2006, deset let kasneje je sledila popolna obnova notranjosti. Mala picerija se je razvila v gostilno, ki lahko sprejme kar 100 gostov in ločeno gosti zaključene družbe.

Danes zaposluje Gostilna in pizzerija Čuk 12 ljudi. Skupaj so čas epidemije kreativno izkoristili tudi za nove ideje, preureditev in posodobitev jedilnika. Spreminjajo ga v skladu z letnimi časi. Pri tem se trudijo pripravljati predvsem sezonsko hrano. »Seveda se je v 30 letih pri nas menjalo kar nekaj ljudi, a kadra ne menjujemo prav pogosto,« pravi Nikolič in ob tem izpostavlja še picopeka **Pavla Jenčka**. Ta ostaja gostilni zvest že skoraj od začetka, natanko 29 let in 9 mesecev.

V naslednje desetletje stopajo »pri Čuku« ne le z obnovljenimi prostori, pač pa tudi s svežo energijo in z nadgrajeno ponudbo. Tako kot že vse od začetka doslej pa bodo del zaslužka kot družbeno odgovorno podjetje še naprej vračali okolju, čeprav tega, kot pravi David Nikolič, ne obešajo na veliki zvon.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografiji: Valter Leban.

David Nikolič s picopekom Pavlom Jenčkom, ki je pri "Čuku" zaposlen že skoraj 30 let.

“Tržnica ima en čar”

Postojnska tržnica bogati ponudbo lokalnih pridelkov. Alojz in Tatjana Černač sta med starejšimi branjevci in branjevkami, ki se še dobro spomnita časov, ko sta prodajala na njeni stari lokaciji. Ko sva se s Tatjano dogovarjala za pogovor in izlet do njune njive, sta se z možem ravno pripravljala na izkopavanje zgodnjega krompirja. Dan po sobotni prodaji se je Tatjana pohvalila, da je vsega razprodala »v par urah«. Zato pa je na poti še druga zelenjava. Ker imata v najemu tudi njivo na Krasu, sveži pridelki hitreje pridejo do kupcev v Postojni. Černača sta prepričana, da moraš zemljo obdelovati z užitek.

Peljali smo se po makadamski cesti proti Rakitniku in manevrirali med jutranjimi sprehajalci in luknjami. **Alojz in Tatjana Černač** sta pot že tolikokrat prevozila, da že na pamet poznata prav vsako luknjo, ki se ji mojstrsko izogneta. Še nekaj ovinkov in že smo pri njivi, kjer med drugim lepo uspevajo zelje, krompir in fižol. Še preden smo se rokovali, so nas že popikali nadležni komarji, ob zgodnji nedeljski uri še vedno aktivni. Prišla sta pripravljena z zaščitnim sredstvom, ki je vsaj malo zaustavilo brenčanje okoli ušes.

Kriva je bila slaba letina krompirja

Vodja vzdrževanja na avtocesti in komercialistka prej nista imela izkušenj s kmetovanjem, zdaj pa že 17 let obdelujeta zemljo in oskrbujeta stalne stranke na postojnski tržnici. “Da se zarečenega kruha največ poje, drži stoprocentno,” pravi zgovorna Tatjana Černač. Vse se je začelo s slabo letino krompirja; takrat so bili pri hiši navajeni, da ga kupujejo v Pudguri. Njena mama je predlagala rešitev – pridelek na domači njivi pri Rakitniku. Tako se je počasi razvijala njuna zgodba o domači pridelavi.

Zdaj sta oba upokojena, a vedno na tesnem s časom. Tatjana je bila zaposlena pri Postojnski jami, takrat je večino pridelka prodala kar v tamkajšnji kuhinji. V službi je bilo tudi nekaj stresnih trenutkov. Prav stres je bil vzrok, da je kar mesec dni preždelo na pregledih v bolnišnici. Usoda je hotela, da sta v bolniški sobi “ležali skupaj z gospo iz Medvod. Ona se je ukvarjala s sadikami in me je navdušila.” Pri njej je počrpala nekaj osnov o pridelovanju in še danes sta v zelo dobrih odnosih. “Malo je veselje, malo smo hodili po predavanjih.” Z izmenjavanjem izkušenj pa se pridobi še kakšen dodaten nasvet.

Kraška njiva za zgodnejši pridelek

“Zdaj imamo še eno njivo v najemu na Krasu,” tako kupci na tržnici že nekaj let prej pridejo

Alojz in Tatjana Černač na svoji njivi pri Rakitniku – pridelujeta krompir, zelje in fižol. V najemu imata tudi njivo na Krasu.

do sveže domače zelenjave. “To je taka ograda; ko jaz pridem, se usedem na stol in uživam.” V očeh ji žari veselje, ko opisuje košček zemlje na Krasu. “Tisto njivo bi vam rada pokazala. Ma kakšna njiva,” pove s širokim nasmehom. Zet je uredil tudi kapljično namakanje z deževnico. “Tam tako raste!”

Tatjana je največji užitek lično urejena njiva brez plevela. Kdo bi vedel, morda si prav to ogledujejo tudi živali. Človek bi rekel, da obdelujeta ob živalskem vrtu. V okolici se veselo sprehaja divjad, “lani so bili na enem drevesu orli. So hodili po travi, jih je mož vse poslikal.” Izmenjali smo si še nekaj nasvetov za zatiranje škodljivcev. Černača pravita, da se karseda trudita pridelovati brez kemičnih pripravkov. “Sva letos kupila nekaj na osnovi čilija,” da bi zaščitila mlade sadike zelja. Prepovedan sad je najslajši in včasih pred škodljivci ne pomaga niti električni pastir. Najpogosteje so res na delu živali, a tudi nezaželeni obiskovalci na dveh nogah niso izključeni. “Ko se je delalo kanalizacijo iz Prestranka in Matenje vasi, mi je nekdo odrezal pastirja in vse odnesel, tudi baterijo,” doda mož Alojz.

Kmetovanje z zvrhano mero veselja

Vreme jima je pošteno zagodlo, pozeba in pogosto deževje sta naredila svoje. To sicer ne pomeni, da pridelka ne bo. Lepo opleta njiva že dobro rodi. Sta pa razočarana, ker so vremenske razmere tako nestabilne. “Vsako leto nas kakšna stvar sezuje.” Omejitev v času epidemije niti nista občutila, saj jima je delo na obeh koncih, kjer kmetujeta, dodobra zapolnilo vsakdan. Vzgajata tudi lastne sadike: “Mislim, da jih je bilo letos skupaj kakšnih 6000.” Večino prodaja, preostale posadita.

“Ena napaka je, da sva prestara,” se pošali Tatjana. “Hudo mi bo, ko bom enkrat morala vse pustiti.” Toda za zdaj imata volje še vedno veliko. “Če tega ne delaš z veseljem, potem pusti!” Pri takšnem delu moraš nekaj tudi žrtvovati, “dopust, morje, to vse odpade. To moraš vzeti v zakup.” Na srečo sta v preteklosti prepotovala veliko krajev. “Tržnica ima en čar. Če sva kam potovala, na tržnico in pokopališče sva gvišno šla.” Kot pravi, na tržnici so »ljudje vseh farb«. Lokalni prodajalci se med sabo dobro poznajo in vedo, kateri res prodajajo domače pridelke.

Alojz in Tatjana Černač že 17 let obdelujeta zemljo in oskrbujeta stalne stranke na postojnski tržnici. Trudita se za ponudbo različne in zgodnje zelenjave.

Ponudba na tržnici deluje “na zaupanju strank,” je prepričana Tatjana. “Midva zmeraj vstaneva prej in solato poreževa zjutraj, da je res sveža.” Po večurni prodaji za stojnico je pošteno utrujena, “ampak kadar ne grem, mi manjka”. Alojz in Tatjana se trudita, da ponudita čim več različne in zgodnje zelenjave, ker “če nimaš več artiklov, grede k tistemu, ki ima vse”. Zimsko ponudbo bogati domače kislo zelje, “lani sva imela deset čebrov,” a kljub temu sta vse razprodala že v začetku zime. Če v soboto ne boste uspeli do stojnice na tržnici, pa lahko pridete po pridelke tudi k njima na dom.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Tomaž Penko.

Kmalu začnemo »meriti« kulturni utrip

Postojna je bila v lanskem poletju ena redkih občin v Sloveniji, ki je kljub vsem omejitvam izvedla kar dva poletna festivala. Po spomladanskem mrku žive kulture sta bila pravo razkošje dušne hrane. Le najbolj črnogledi so takrat pomislili, da je to le »kratka epidemična pavza« in da bo sledilo skoraj enoletno obdobje ponovnih omejitev. Zato je napoved festivala Kulturni utrip poletja Postojna 2021 toliko bolj razveselila ustvarjalce in ljubitelje kulture. Od 27. junija do 12. avgusta se bo na velikem odru na Titovem trgu odvila vrsta dogodkov za vse generacije in vse okuse.

Na Občini Postojna so optimistično začeli snovati program že na začetku leta. Večina prireditev bo v domeni Občine, dve organizira Kulturni dom Postojna, šest četrtkovih jazz večerov pa Društvo za kulturno umetniške dejavnosti Nova. Že prvi jazz koncert na prvi julijski dan zagotavlja zadovoljstvo glasbenih sladokuscev. Po lanskem navdušenju postojnskega občinstva se na oder poletnega festivala vrača **Uroš Perič** s svojo skupino. V naslednjih četrtkih se bo zvrstila še vrsta odličnih zasedb: **Bruno Mičetić Quintet, Anja Hrastovšek Quartet, Blues Experience, Denise Dantas in Ratko Zjaca Trio feat. Renato Chicco.**

Ljubitelji opere bodo lahko prisluhnili Seviljskemu brivcu v izvedbi **Operne akademije Pehlivanian**, ljubitelji narodno zabavne glasbe bodo uživali v »živi oddaji« **Prijatelji, ostanimo prijatelji**, ušesa poslušalcev, ki ljubijo dalmatinski melos, pa bodo pobožali napevi **klope Kampanel**. Tako kot v preteklih letih bo festival popestril **Večer Nikole Tesle**. V goste prihajajo še **Maja Keuc, Jazz punt Big band, San Diego, Rok 'n' Bend, Dire Straits Project, Etno banda Poseben gušt, Fair play, Tricikel bend ...** Poletni kulturni utrip tudi letos ne bo minil brez domačega baritonista **Jureta Počkaja**. Tokrat bo na-

Lanski festival je potekal ob upoštevanju predpisanih ukrepov, tudi letos bomo morali paziti na svoje zdravje.

stopil s **Pozabljenim orkestrom** in skupaj bodo zagotovo poskrbeli, da njihov koncert ne bo potonil v pozabo. Pod zvezdami pa bo na ogled tudi izdelek domače filmske produkcije – dokumentarno-igrani film **Za Pavla Knobla skovano**.

Gledališče Kuckuc in **Miškinogledališče** bosta poskrbeli za otroške srede in s šestimi predstavami popeljali najmlajše v pravljice-

ne svetove. Sicer se bo festivalski vrvež ob spoštovanju vseh ukrepov za zdravje obiskovalcev začel v nedeljo, 27. junija, ob 19. uri s prireditvijo **En big bend išče talent**. V festivalski program je vključen tudi miroljubni shod za zaščito narave in pitne vode v Mestnem parku.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Poletju naproti s humorjem in satiro Marjana Mančka

V največjo skupno akcijo slovenskih muzejev in galerij se je letos že tradicionalno vključil Notranjski muzej Postojna. Za obiskovalce so bila vrata muzeja brezplačno odprta v soboto, 19. junija, med 18. in 24. uro. Ob odprtju razstave »humornega ilustratorja« (kot se je sam poimenoval) **Marjana Mančka** so v muzeju pripravili še nekaj aktivnosti.

Razstavo sta **avtorja Marjan Manček** (rojen leta 1948 v Novem mestu) in **muzejska svetnica, etnologinja Magda Peršič** preprosto naslovlila **Humor + satira: Marjan Manček**. Na ogled sta postavila karikature, ilustracije, stripe, risane filme in še kaj iz bogatega ustvarjalnega opusa avtorja, ki z družino že 30 let živi in ustvarja v Selščku na Menišiji. »Mančkova samosvoja risarska motivika, podpisana z bistroumnim humorjem in s pretanjeno satiro, nedvomno vključuje bogato ljudsko ustvarjalnost, izraženo v tradiciji slovenske ilustracije tako imenovanih vesnanov na začetku 20. stoletja, ki jo predstavlja umetniški opus Maksima

Gasparija, Hinka Smrekarja, Gvida Birolle in drugih,« je ob odprtju poudarila Peršičeva. Na razstavi so posebej izpostavljeni Hribci – izvorni avtorski prazgodovinski liki, vpeti v lokalno izročilo in kolektivni spomin današnjih Hribcev (tako jih nekoliko zbadljivo imenujejo Cerknikičani), prebivalcev hribovitih naselij nad Cerknico. »Mančkovi najbolj prepoznavni junaki iz praskupnosti prenašajo znanje na potomce, da ga ohranjajo s tradicijo in plemenitijo z inovacijami,« dodaja Magda Peršič.

»Če si priden in zagnan, ni ovir,« je nekoč dejal Marjan Manček. Tudi sam je priden in zagnan, to dokazuje njegov izjemen opus. Ilustriral je neverjetno veliko knjig za otroke

Marjan Manček je na odprtju povedal, da je imel svojo prvo razstavo v postojnskem Domu JLA.

(več kot 200), ustvaril preko 30 avtorskih slikanic in 10 animiranih filmov. Svoje umetniške stvaritve je predstavil na 40 samostojnih razstavah. Med mnogimi nagradami in priznanji za ilustracije pa omenimo le nagrado Hinka Smrekarja za življenjsko delo leta 2016; prejel jo je ob odprtju 12. slovenskega bienala ilustracij v Cankarjevem domu v Ljubljani. Pri založbi Mladinska knjiga je ob Mančkovi 70-letnici izšla antologija njegovih zgodbic, pesmic in stripekov z naslovom **Mančkarada**.

Odprtju razstave, ki bo v pritličju muzeja na ogled **do 27. septembra**, je sledilo družinsko ustvarjanje na delavnici. Njeni udeleženci so se zabavali z risanjem jamskega medveda ter ostalih velikih in malih živali. Tiste, ki si še niso ogledali stalne muzejske razstave **KRAS, Muzej krasa**, pa so muzealci popeljali na ogled ob 21. uri.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Valter Leban.

Surovo rdeča kot barva Življenja

Po daljšem obdobju si ljubitelji upodabljajoče umetnosti spet lahko ogledajo likovno razstavo v večnamenskih prostorih Podjetniškega inkubatorja Perspektiva v Velikem Otoku. Tokrat so na ogled platna domačinke Rebeke Petrovčič, vizualne umetnice, ki deluje kot slikarka in ilustratorka.

Rebeka Petrovčič je postavila na ogled svoja najnovejša platna.

Rebeka Petrovčič, diplomantka Akademije za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani, je svoja dela večkrat postavila na ogled v galeriji Triglavске zavarovalnice v Postojni, samostojno razstavljala v SLG v Celju, sodelovala na skupinski predstavitvi Fin-de-siecle #III v Kranju, pozneje pa se je preizkusila v vlogi kuratorke razstave na temo Lea Vilharja v Notranjskem muzeju.

Slikarko je na slovesnem odprtju razstave kratko predstavila **Flora Otoničar**. Serija slik, poimenovana Surovo rdeče, je prežeta z eno najpomembnejših barv našega obstoja, z barvo Življenja. Z njo smo zaznamovani, ko se rodimo, ko duhovnost zapušča naše telo in ko

izginjamo. Rdeča je spremljevalka bolečine, večkrat izzove agresijo, spodbuja pa tudi globoko intimno strast in ljubezen. Figuralni svet, prepleten s fantazijskimi in simbolnimi elementi, silovito izkorišča gledalčevu asociacijo krvave življenjskosti in obenem posameznikove nezmožnosti poseganja v našo usodo.

Razstava je nastala v sodelovanju z Društvom za širjenje vseživljenjskega učenja HNUM in Jezikovno šolo Athena ter s Podjetniškim inkubatorjem Perspektiva. Obiskovalci si jo lahko ogledajo do konca julija in obisk izkoristijo še za ogled večnamenskih stavb podjetniške cone.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

Abstraktna svoboda Magdalene Cej

V Knjižnici Bena Zupančiča Postojna so sredi junija za mesec dni na ogled postavili razstavo z naslovom Abstraktna svoboda. Na njej predstavlja svoja dela slikarka Magdalena Cej iz Šmihela pod Nanosom.

Izbor slikarskih in grafičnih del odstira njeno dolgoletno ustvarjanje in likovno raziskovanje. Živopisna platna so pretežno iz zadnjega obdobja, grafična dela pa iz časa njenega študija na Pedagoški fakulteti v Ljubljani. Kontrast med enim in drugim obdobjem nam razkriva njeno ustvarjalno paleto. Vseskozi slika njej lastne, domišljjsko in simbolno bogate likovne svetove. Značilni so žive in močne barve, večplastnost, presevanja ter abstrahirani figuralni in geometrijski fragmenti. Grafike odlikuje stilizirana, čista in jasna risba, pretežno ugašena na tematiko dediščine stavbarstva in kamna. Razstavljenim likovnim delom je dodala tudi nekatere knjižne izdaje, ki so povezane z njenim ustvarjalnim sodelovanjem (med drugim z Andrejo Blažič Klemenc in s Francem Merkačem v knjigah – Žled, pesniških zbirkah Naj me beseda in V barvah utripajo bližine ...) ali s tistimi, ki se kakorkoli navezujejo na njen domači kraj in pokrajino.

Ob številnih slikarskih delih in razstavah je naš prostor zaznamovala še na druge načine. Njene risbe so na primer nadgradile knjigi Orehek avtorice Gabriele Brovč in Naše korenine avtorice Andreje Penko. Svoje risbe prepozna tudi na turističnih panojih v okolici Šmihela pod Nanosom in je avtorica logotipa Šmihelskega kolesarskega kroša.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: osebni arhiv Magdalene Cej.

Razstava v knjižnici je simboličen zaključek poklicne poti in pedagoškega dela Magdalene Cej.

»Sončni« video Ščukic

Otroška gledališka skupina Ščukice iz Planine je svojo 15-letnico delovanja praznovala brez svojega zvestega občinstva, a – ob pomoči spleta – skupaj z njim. Nenavadno sezono je zaokrožila še z objavo videa z nedvomnim sporočilom, da bo po turobnem obdobju tudi za kulturo končno posijalo sonce.

Ščukice so v letu mnogih omejitev najbolj pogrešale nastope pred občinstvom, odzive domačih ljubiteljev gledališča, gostovanja ... Vendar je skupina sedmih deklet pod vodstvom mentorice **Maje Batagelj** ohranjala medsebojne vezi in stik z občinstvom preko spleta. Njihova ustvarjalna sila in pozitivna energija sta pač neukrotljivi in nezlomljivi. To sporoča tudi video, ki so ga Ščukice objavile na svetovni dan sonca.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: zajem slike.

Ščukice bodo še naprej vztrajale na gledališkem odru.

Črno-bela fotografija ohranja spomin na prve in edine olimpijske igre, ki jih je gostila nekdanja skupna država, ter prve zimske olimpijske igre, organizirane na Balkanu.

Vreme olimpijski bakli v Postojni očitno ni naklonjeno

Tako kot že v začetku februarja 1984, pred odprtjem XXIV. zimskih olimpijskih iger v Sarajevu, ko je po Sloveniji olimpijski plamen potoval prvič, slovenski olimpijski bakli in njenim nosilcem tudi 19. maja letos vreme na Postojnskem ni bilo naklonjeno.

Še preden je 8. februarja 1984 ume-tnostna drsalka Sandra Dubravčič na olimpijskem stadionu Koševo v Sarajevu prižgala olimpijski ogenj, je ta krenil v dveh smereh na pot po Jugoslaviji. Na 900 km dolgi poti ga je nosilo okrog 1600 športnikov, po ostalih 4389 km pa je ogenj za to priložnost potoval v posebej prilagojenih avtomobilih znamke »Mitsubishi«. Po Sloveniji je takrat potoval prvič; med 1. in 3. februarjem ga je nosilo 162 športnic in športnikov,

od teh je bilo kar 78 olimpijcev. V Postojni so 1. februarja domačini – kljub slabemu vremenu – v velikem številu pozdravili plamenico ter njene nosilce in zastavonoše. V dvorani Centra usmerjenega izobraževanja Postojna (danes Srednješolski center Postojna) več kot tisoč Postojnčanov in okoličanov, »privržencev športa in olimpijskega gibanja« – kot je poročalo *Delo*, navdušeno pozdravilo nosilca plamenice kolesarja **Rudija Valenčiča**

Letos je olimpijska plamenica po Postojni potovala v dežju. Od občinske stavbe do Osnovne šole Miroslava Vilharja so jo ponesli Igor Marentič, Martina Ivanovič, Marjan Nagode, Borut Bilač in ostalo spremstvo.

(olimpijca leta 1968 v Mexico Cityju) in zastavonoše – tri uspešne postojnske športnike: atleta **Boruta Bilača** (leta 1992 udeleženca iger v Barceloni), balinarja **Jožeta Požarja** in strelca **Matjaža Šuligoja**. V dvorani zbrano množico je nagovoril predsednik Telesnokulturne skupnosti Postojna **Janko Požar**, po slovesni podelitvi priznanj najboljšim športnikom za dosežke v letu 1983 pa je plamenica krenila dalje.

Več kot dva meseca in pol – od 3. maja (ko je krenila na pot v Bovcu) do 23. julija (ko bo ob odprtju iger v Tokiu svojo pot sklenila v Ravnah na Koroškem) – pa potuje v organizaciji Olimpijskega komiteja Slovenije po skrbno načrtovani trasi po vseh 212 slovenskih občinah slovenska olimpijska bakla tudi le-

tos. Nosilo jo bo več kot 5000 tekačev. Postojno je obiskala v močnem naluvi 19. maja; olimpijski plamen je spremljalo več kot 80 tekačev, članov športnih društev. Osnovnošolci in srednješolci, upokojenci, vojaki, karateisti, strelci, smučarji, planinci, lokostrelci, šahisti, košarkarji, balinarji, kolesarji, nogometaši, kegljači in predstavniki športne zveze so v skupinah večkrat pretekli 400-metrski krog na športnem stadionu za OŠ Miroslava Vilharja in dokazali, da tudi njim jeklene volje ne manjka. Zaradi omejitev je širše občinstvo pot bakle lahko spremljalo le virtualno.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografiji: osebni arhiv Branka Faturja, Foto Atelje Postojna.

ZANIMIVOSTI

»Nov« prometni otok na Titovem trgu

Kljub občasnim vzponom in padcem je turizem v Sloveniji v desetletjih po II. svetovni vojni stalno napredoval. Takoj po vojni je bil zaradi porušene infrastrukture, planskega gospodarstva, usmeritve predvsem v pospešeno industrializacijo ter nekaj drugih dejavnikov sicer potisnjen v ozadje, suhoparni statistični podatki o domačih in tujih turistih med letoma 1954 in 1962 pa dokazujejo njegovo ponovno oživitev. Ob pozitivnih učinkih naraščajočega obiska so se tudi v Postojni pokazale določene pomanjkljivosti. Ena od teh je bila neustrezna prometna ureditev v središču mesta, saj ni šla na roko vedno gostejšemu prometu »domačih in tujih avtomobilistov«.

Zaradi pomanjkanja »cestno-prometnih naprav so se na mestnih ulicah težko znašli«. Smerne črte, ki so jih pred letom zarisali na vozne površine (za to je poskrbelo postojnsko Tajništvo za notranje zadeve), so v letu dni skoraj popolnoma obledele. Turistično

društvo Postojna je zato Občinskemu ljudskemu odboru predlagalo, da bi na Titovem trgu uredili »prometni otok z vsemi potrebnimi cestno-prometnimi znaki«. Označeval naj bi smeri vožnje proti vsem večjim mestom (Ljubljani, Trstu, Kopru ...) in Postojnski jami. Bralci *Slovenske-*

Črno-bela razglednica središča Postojne, natisnjena v prvi polovici 60. let, priča, da je Uprava dovoljenje izdala, promet pa je poslej potekal skozi mesto z nekaj manj zapletli.

ga *Jadrana* so v prispevku dopisnika Štefana Bratine v začetku poletja 1956 lahko prebrali, da je »občina pobudo brez pripomb osvojila« in v ta namen že nabavila ustrezne kažipote, zataknilo pa se je na Upravi za

ceste v Ajdovščini, saj je odlašala z izdajo ustreznega dovoljenja.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: razglednica iz zbirke Notranjskega muzeja Postojna.

Po spomladanskih pohodih

Čeprav je moker maj pošteno omejil aktivnosti na prostem, so se vendarle začeli tudi organizirani spomladanski pohodi. Na Nanosu se je začela letošnja sezona akcije Gluhi strežejo v planinskih kočah, istega dne je potekal tudi inkluzijski pohod. Pohod po Izovi poti se je zgodil že desetič, dobro obiskan je bil tudi tradicionalni pohod od Predjamskega gradu do ruševin planinskega gradu Haasberg. Podgurcem pa je slaba vremenska napoved preprečila izvedbo pohoda po starih poteh od kozolca toplarja pri Belskem proti središču Postojne.

Nanos res ni imel sreče z akcijo **Gluhi strežejo v planinskih kočah**, saj so jo že večkrat prestavili. 23. maja jim je le uspelo, z obiskom Vojkove kočice so odprli letošnjo sezono akcije. Z **inkluzijskim pohodom** sta dan obogatili še dve akciji, Slepi in slabovidni po Slovenski planinski poti ter Nevrozrazlični AMA. Na primorski vrh se pride z več smeri; inkluzijski pohod se je začel na vipavski strani pri Eko hiši. Vreme ni

Organizatorjem in udeležencem sedmega pohoda od Ravbarja do Erazma je vreme dobro služilo.

želelo sodelovati, bilo je megleno, hladno in vetrovno. Če pohodniki niso bili poplačani z najlepšim razgledom, pa so pri koči dobili odlično postrežbo. Gostje so se tistega dne lahko preizkusili z naročanjem v znakovnem jeziku; pomagali so si kar z jeditnikom, ki je bil prilagojen tudi za slepe. Postregli so jim štirje gluhi prostovoljci, pomagali pa sta še dve tolmački. Prostovoljci, ki sodelujejo pri akciji Gluhi streže-

jo v planinskih kočah, so brezhibno sodelovali z oskrbnikom.

Društvi Kašča in Škratovka Haasberg sta v sodelovanju s Krajevno skupnostjo Planina pripravili že **sedmi tradicionalni pohod od Ravbarja do Erazma**. Kar 80 nadobudnih udeležencev (med njimi tudi nekaj novih obrazov) se je na zadnjo majsko nedeljo zbralo pri ruševinah gradu Haasberg. Vreme je bilo ravno pravšnje za pohod, le na Planinski gori so pohodnike malce zmotili megla in nekoliko nižje temperature. Ob zaključku so se v Predjami okrepčali z odličnim golažem. Kot veleva običaj, bodo za osmo izvedbo pohoda smer obrnili, torej začeli v Predjami.

Pohod po Izovi poti je Helena Vekar iz Koč ob pomoči prijateljev premierno organizirala leta 2011; letos se je zgodil že desetič. Lanskoletni je zaradi omejitev, ki jih je narekovala pandemija, izostal, letošnjega pa je Vekarjeva organizirala skupaj s Kulturno-športnim društvom Koče ob pomoči vodnikov Planinskega društva Postojna – z znatno podporo Občine Postojna in donacijo Drevesnice Štivan. Tako kot prvič so se tudi tokrat podali udeleženci na zadnjo majsko soboto iz izhodišča – Andrejceve domačije v Kočah – na štiriurno pot. Preko Babe jih je vodila v Slavino, nato čez Škrnik do Selc in naprej mimo izvira Replje na vrh 820 m visoke Osojnice. Okrog 70 pohodnikov se je po povratku najprej okrepčalo s tradicionalno joto, z golažem in Vladovimi palačinkami. Kot se ob jubileju spodobi, je bil bogat tudi kulturni program. Zapeli so člani moškega zbora iz Loparja, Brkinski fantje in Mešani pevski zbor DU Postojna Burja ter zaigrali Suzana Vidmar (na flavto) in harmonikaša Benjamin Škrab z Unca in Mitja Jernejčič iz Slivic, program pa so sklenile pevke dekleškega pevskega zbora Mavrica.

Besedilo: Jaka Zalar in Alenka Čuk; fotografije: Neva Šemrov, Silvo Čuk in Andraž Ajdič.

Oskrbnik Vojkove kočice in prostovoljci so s prijazno postrežbo premagali tudi senco slabega vremena, zato je pohod v okviru akcije Gluhi strežejo v planinskih kočah ostal vsem v lepem spominu.

V desetih letih so pohodniki spoznali veliko lepih in skritih koticov v širši okolici Koč, Helena pa ima »v rokavu« zagotovo še katerega za naslednje pohode.

Ekipa Košarkarskega društva PVC Nagode Postojna je odlično odigrala celotno sezono.

Pionirska ekipa U15 je četrta najboljša ekipa v državi.

KOŠARKA

Ekipa Košarkarskega društva Postojna je uspešno zaključila sezono 2020/2021 v 2. skl. V polfinalu državnega prvenstva je po napetem boju premagala Trote in se uvrstila v finale. Tam se je pomerila s favorizirano ekipo Ilirije. Prvo tekmo v Ljubljani so dobili domačini, na drugi tekmi v Postojni, kjer je bilo tudi veliko gledalcev, so naši košarkarji uprizorili zelo borbeno predstavo in slavili po preobratu v zadnji četrtini. O naslovu prvaka je tako odločala tretja tekma v Hali Tivoli, na njej je bila prepričljivo boljša Ilirija. Osvojila je naslov prvaka v 2. skl in se uvrstila v 1. skl.

Postojnčani so odlično igrali celotno sezono, in so bili najlepše preseñeneenje lige. Igralci so na vsaki tekmi pokazali, kako se bori za klubski dres. Spodbudno je, da so se članski ekipi priključili tudi mlajši domači igralci. **Predrag Milović, predsednik in trener** je povedal: »Sezona je bila sanjska, pa ne samo za člansko ekipo, ampak tudi za vse mlajše starostne kategorije. Članskemu trenajžnemu procesu smo priključili veliko fantov letnika 2002, 2003 in 2004. Veseli me, da so ti fantje zelo predani na treningih in predvsem v klubu. Starejši pionirji pa so dosegli najbolj odmeven rezultat med vsemi kategorijami v klubu, in jim je treba čestitati. Njihov **trener Viki Troha** je opravil res izvrstno delo. Škoda, da nam je korona otežila sezono in preprečila navijačem, da bi obiskovali tekme. Ob sprostivah ukrepov so tekme obiskali v zares lepem številu, za kar se jim zahvaljujemo. Klub bo tudi v prihodnji sezoni stremel k razvoju mladih igralcev, za člansko moštvo pa bomo, upam, uspeli zbrati igralce, ki bodo ustvarili takšno kemijo, kot so jo imeli letos. Zahvaljujem se še vsem sponzorjem, še posebej PVC Nagode in Občini Postojna.« Tudi **Božo Nagode, sicer velik ljubitelj ko-**

šarke ter lastnik in direktor podjetja PVC Nagode, generalnega sponzorja, je zadovoljen z dosežki te sezone: «Mislim, da je za nami super sezona na vseh ravneh kluba. Predvsem veselijo uspehi in napredek mlajših fantov, ki so vedno bolj vključeni v člansko košarko. Fantom omogočamo jutranje individualne treninge, saj so nujni za napredek. Moja neuresničena želja pa je medobčinsko sodelovanje, ki bi omogočilo še večjo konkurenčnost in večjo možnost, da bi se iz naših krajev kakšen igralec uspel prebiti tudi na najvišjo raven v košarki.»

Zaključena je tudi sezona mlajših kategorij. Posebej velja izpostaviti fante U15, saj so se prebili na zaključni turnir (potekal je v Kranju).

Za preboj med 4 najboljše ekipe v Sloveniji so premagali vrstnike iz Laškega. Nato so v polfinalu izgubili tekmo z ljubljanskim Slovanom. V boju za bronasto medaljo pa so izgubili tekmo z ekipo Kranja in osvojili končno četrto mesto. V najboljšo peterko državnega prvenstva je bil izbran **Jaša Poženel Vilhar**.

Besedilo: Boštjan Blaško; fotografiji: arhiv kluba.

Postojnski klub vabi vse mlade, ki jih zanima inline hokej, da se jim pridružijo.

INLINE HOKEJ

Inline hokej klub Piščanci je izpeljal sredi junija na igrišču pri športni dvorani Šolskega centra Postojna edini letošnji turnir mlajših selekcij za državno prvenstvo. Tekmovanje mladih hokejistov na rolerjih je v prijetnem ambientu povsem uspelo, vsi pa se nadejajo, da se bodo turnirji za DP nadaljevali septembra.

V štirih starostnih selekcijah od U-7 do U-13 so nastopile ekipe RCU Prevoje, Horjul Dolomiti, Dolenjske Toplice, Zmaji – hokejisti z ledu, Dol topl in postojnska ekipa.

Gostitelji so pri najmlajši selekciji

vse tekme izgubili, pri U-9 so enkrat zmagali, pri U-13 pa so Prevoje enkrat premagali s 4 : 2 in drugič z njimi izgubili s 3 : 5.

Besedilo: Brane Fatur; fotografija: arhiv kluba.

NOGOMET

Devetega junija se je zaključilo tekmovanje v 3. SNL – zahodna skupina. Postojnska mednarodna zasedba (v njej je bilo le pet slovenskih igralcev) je igrala v ligi za prvaka in med sedmimi ekipami pristala na 6. mestu.

V 19. krogih je osvojila 25 točk, v zadnjih petih tekmah pa le eno zmaggo (doma proti Svobodi Ljubljana). Zmagovalec lige je ljubljanska Ilirija 1911, in napreduje v 2. SNL. **Matjaž Čelhar, predsednik FC Postojna,** je zadovoljen z doseženim, saj so

igrali v ligi za prvaka, kar je bil cilj te sezone. V nadaljevanju se obeta temeljita prevetritev ekipe in tudi italijanski trener Salvatore Bianchetti odhaja iz Postojne.

Brane Fatur

ATLETIKA

V juniju so ponovno zaživel slovenski atletski stadioni. Na tekmovanjih z domačo in tudi mednarodno udeležbo (državno prvenstvo za mlajše član, mednarodna atletska liga) so nastopili tudi postojnski atleti, nekateri med njimi branijo barve drugih slovenskih klubov.

Na minuli tekmi za DP je na 100 m nastopila **Kaja Debevec** (MASS Ljubljana) in si pritekla 3. mesto. V seštevku dosedanjih štirih mednarodnih mitingov je po točkah trenutno na 23. mestu in je najboljša primorska atletinja. **Jaka Grže** (AK Postojna) je bil na DP za mlajše člane na srednjih progah dvakrat srebrn (v teku na 3000 m in 5000 m). **Klemen Vilhar** (Olimpija Ljubljana) pa je v močni mednarodni konkurenci na 1500 m osvojil osmo mesto.

KEGLJANJE

Na kegljiščih v Kranju in Kamniku je potekalo člansko državno prvenstvo za posameznike in v kombinaciji. Četverica iz KK Proteus Postojna tokrat ni posegla po vidnejših uvrstitvah in na posamičnem prvenstvu ni blestela.

V kombinaciji je bila še najboljša **Maša Miklavc**, pristala je na 7. mestu. **Zlatko Pajnič** je bil 11., **Danijel Lavrič** 13., **Sandra Dostanič** pa 34.

BALINANJE

Končano je tudi letošnje ekipno državno prvenstvo v balinanju; na njem je nastopal tudi BK Postojna. Ekipe so bile razporejene v dve skupini. Postojnčani so v skupini A zasedli zadnje, peto mesto – brez osvojene točke.

V razigravanje za prvaka Slovenije so se uvrstile štiri ekipe, organizacijo zaključnega dvodnevnega turnirja Super lige pa je Balinarska zveza Slovenije zaupala prav BK Postojna. Vrhunec klubske balinarske sezone se je tako odvijal v Zeleni dvorani. Zmagala je ekipa Kobjeglave in se tako veselila drugega naslova državnega prvaka Slovenije.

FUTSAL

Končano je tudi futsal državno prvenstvo U-17 za kadete, na njem je prvič doslej igral tudi MNK Proteus Postojna. Podobno kot članska ekipa (2. slovenska futsal liga) so tudi kadeti končali v premierni sezoni povsem na dnu lestvice.

Varovanci trenerja Darka Malkoča so izgubili vseh devet srečanj in dosegli 11 zadetkov. Za prihodnjo sezono v MNK Proteusu napovedujejo bistveno boljši pristop in željo, da se na tribuno športne dvorane Šolskega centra Postojna vrnejo tudi gledalci.

ŠAH

Na ekipnem državnem šahovskem prvenstvu za deklice do 12 let starosti (rojene 2009 in mlajše) sta se izkazali Postojnčanki Anja Beber in Kaja Strnad. Čeprav sta bili najmlajši tekmovalki, sta med osmimi ekipami osvojili drugo mesto in postali podprvakinja Slovenije.

Postojnčanki sta izgubili le eno partijo in osvojili 12 točk. **Jadran Hlad, trener ŠK Postojna**, je ob tem poudaril, da se za prihodnost postojnskega ženskega šaha ni treba bati.

PRIZNANJA ŠPORTNIKOM

Športna zveza Pivka je v prenovljeni dvorani v Krpanovem domu izpeljala tradicionalno športno prireditev Športnik leta 2020. Na njej so svečano podelili priznanja za športne dosežke v minulem letu. Med prejemniki priznanj so bili tudi postojnski športniki.

Najboljši tekmovalci in tekmovalke so v različnih kategorijah prejeli pisna priznanja, male, srednje in velike plakete. Med dobitniki so bili tudi športniki iz občine Postojna, ki pa nastopajo za pivške klube: **Robert in Rebeka Petrovčič, Rok Beguš in Mitja Kragelj** ter Pivčanki **Lucija in Amanda Zalar**, obe nastopata za KK Proteus Postojna.

Športno stran je pripravil Brane Fatur

**LJUDSKA
UNIVERZA
POSTOJNA**

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
Evropski sklad za regionalni razvoj

Pridružite se nam tudi jeseni!

NAPOVEDUJEMO NOVE TEČAJE IN PROGRAME

180 ur ZAČETNA INTEGRACIJA PRISELJENCEV - ZIP

40 ur ZAČETNI TEČAJ ANGLEŠKEGA JEZIKA

40 ur OSNOVE WORDA IN EXCELA (RDO)

30 ur PRIPRAVE NA IZPIT IN SLOVENSKEGA JEZIKA

30 ur NADALJEVALNI TEČAJ ITALIJANŠČINE

cena: 260 eur

24 ur TEČAJ ŠIVANJA IN KROJENJA V ZAGORJU

cena: 120 eur

12 ur PRIPRAVA NA STROKOVNI IZPIT IZ UPRAVNEGA POSTOPKA, 1. stopnja

cena: 150 eur

Tečajji so **brezplačni**, namenjeni odraslim prebivalcem Primorsko-notranjske regije, razen osebam, ki imajo status upokojenca, študenta ali dijaka. Pri vključitvi imajo prednost starejši od 45 let.

Začnemo v septembru, vabljeni k prijavi!

lu-postojna@zavod-znanje.si
05/721 12 80

Delavnica "Kaj bodo podnebne spremembe prinesle turističi destinaciji Postojna"

Privlačnost vsake turistične destinacije je odvisna od njenega podnebja in stanja okolja. To še posebej velja za območja, kot je občina Postojna, ki si je zadala postati zelena, aktivna in zdrava destinacija. Podnebne spremembe povsod po svetu že vplivajo na konkurenčnost turistične ponudbe in povzročajo pomembne spremembe turističnih tokov. Tiste destinacije in ponudniki, ki bodo aktivno varovali okolje, bodo imeli veliko konkurenčno prednost, obenem pa bodo zagotavljali višjo kakovost bivanja lokalne skupnosti.

Z namenom, da bi se lokalna skupnost seznanila s tem, kakšne priložnosti in tveganja prinašajo podnebne spremembe turizmu v občini Postojna in katera so ključna področja ukrepanja za izboljšanje konkurenčnosti destinacije v času podnebnih sprememb, sta Občina Postojna in Zavod Znanje 20. maja v sodelovanju z organizacijo Umanotera* organizirala spletno delavnico, ki so se je udeležili občani, predstavniki javnih institucij

in civilno-družbenih organizacij ter predstavniki lokalnih medijev.

Turizem ima v Postojni 200-letno tradicijo. Postojnska jama in Predjamski grad sta med najbolj množično obiskanimi turističnimi znamenitostmi Slovenije, destinacija pa obiskovalcem ponuja še druga doživetja v zvezi z naravno in kulturno dediščino ter lokalnim načinom življenja. Udeleženci delavnice so nanizali številne lokalne bisere, na

katerih lahko destinacija še naprej gradi svojo prepoznavnost.

Med potenciali za nadaljnji razvoj občine Postojna kot zelene turistične destinacije so prepoznali kolesarski, pohodniški in podeželski turizem, kulturne prireditve v povezavi s tradicijo lokalne skupnosti, lokalno gastronomijo ter butično ponudbo raziskovanja kraša. **Pri tem lahko destinacija kot prednost izkoristi svoje nekoliko hladnejše podnebje, saj poletja zaradi globalnega segrevanja v številnih obalnih destinacijah že postajajo prevroča, da bi bila še prijetna za turizem.**

Blaženje podnebnih sprememb je na nacionalni in evropski ravni »vroča« politična tema, v podporo ukrepom za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov bodo v prihodnjih letih tekli zajetni javnofinančni tokovi. Zaradi danosti za razvoj zelene turistične destinacije je to za Postojno **dobra priložnost za**

izboljšanje zelene infrastrukture (npr. Zero Waste, trajnostna mobilnost, sanacija stavb), ki bo prispevala h kakovosti bivanja lokalne skupnosti in utrdila zavedanje, da je Postojna perspektivno okolje za razvijanje podjetniških priložnosti.

Občina Postojna in Zavod Znanje kot krovni upravljavec turistične destinacije Postojna se udeležencem delavnice zahvalujeta za aktivno sodelovanje in bosta rezultate delavnice upoštevala pri pripravi nadaljnjih aktivnosti za krepitev zelene turistične ponudbe v destinaciji, ki bodo potekale v prihajajočih mesecih.

"Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj sodeluje z Občino Postojna na področju razvoja trajnostnega turizma v okviru projekta Care4Climate, ki je sofinanciran s sredstvi evropskega programa LIFE, sredstvi Sklada za podnebne spremembe in sredstvi partnerjev projekta.

Jakobova malica – Nov kulinarčni produkt

V Zavodu Znanje Postojna OE Turizem smo lokalne turistične ponudnike nagovarjali, naj svojo ponudbo predstavijo preko zgodb in legend. S to idejo smo tudi pristopili k projektu "Kulinarčna doživetja med Snežnikom in Nanosom".

Zgodba o pastirčku Jakobu iz vasi Šmihel pod Nanosom pravi, da je za svoj pogum, ker je rešil prebivalce pred strašnim zmajem, prejel v zahvalo torto iz njemu najljubšega sadja - malin, hrušk in orehov. Tako je že pomladi 2019 v sodelovanju s Kavarno Siesta nastala slastna Jakobova torica, prva »postojnska sladica«.

V letošnjem letu pa je odlično sodelovanje z domačim lokalnim ponudnikom **Guštarna – lokalno butično trgovino z domačimi lokalnimi in slovenskimi izdelki** prineslo nov kulinarčni produkt na Postojnskem »JAKOBOVA MALICA«. Jakobova malica je lahko zaboječek, košara ali cula domačih lokalnih izdelkov, ki promovirajo

okuse naših krajev in preko zelo zanimive legende širijo glas o dobrotah Zelenega kraša. Primerna je za piknik, degustacije v naravi, lahko se jo postreže v gostilni ali na različnih dogodkih v različnih ambientih. Lahko pa si jo posameznik kupi, odnese domov ali s seboj na pot.

In kaj je Jakobova malica?

Jakobovo malico sestavljajo domači izdelki, značilni za celotno destinacijo Zeleni kras in ki se prepletajo v eni najbolj znanih postojnskih legend.

Domačini so tudi vedeli, da še tako pogumen korenjak potrebuje okrepitev, preden se poda reševati vas pred strašno nadlogo. Za malico so

mu, ker prazna vreča ne stoji pokonci, prinesli najboljše dobrote, kar so jih imeli in sami pridelali. Kmetje so iz sušilnic prinesli suhe klobase, mu narezali ovčjega, kozjega sira. Ženice so suhljatemu Jakobu skuhale tlačenko iz govejih in svinjskih kosti ter dobro začinile, da ga bo držala pri močeh. Zložile so mu krljle suhega sadja, stisnile sok iz jabolk in skuhale marmelado. Dekleta so zakurila v krušni peči in spekla lepo vzhajane hlebce. Domačini so tu od nekdanj poznali zdravilno moč lipe, zato so mu za na pot dali še kozarec lipovega medu.

Jakobovo malico lahko naročite pri Davidu Leskovcu v Guštarni po predhodnem naročilu. Dober tek!

Oba kulinarčna produkta sta nastala v sklopu aktivnosti projekta »Kulinarčna doživetja med Snežnikom in Nanosom« v katerem sodelujejo štiri partnerji: Zavod za turizem Pivka, Občina Pivka, Zavod Znanje Postojna in Visit Ilirska Bistrica. Naložbo sofinancirajo RS, MGRT ter EU iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

ZZ Postojna OE TURIZEM

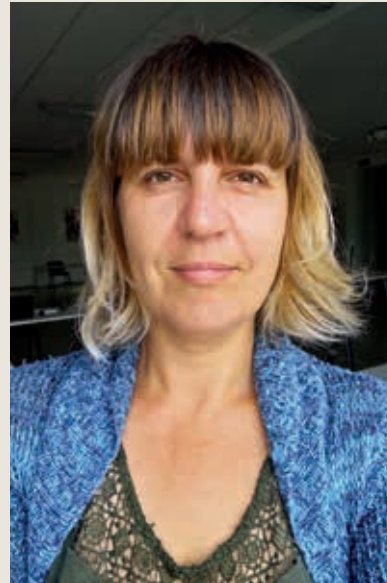
PONI Primorsko-notranjska regija - kar šest bodočih podjetnikov iz občine Postojna

RRA Zeleni kras v sodelovanju s Podjetniškim inkubatorjem Perspektiva Postojna izvaja podjetniško usposabljanje **PONI Primorsko-notranjska – Podjetno nad izzive**. Program poteka v osmih slovenskih regijah v letih 2021 in 2022 in za vsako posamezno skupino traja štiri mesece. V izbor za podjetniško usposabljanje se lahko zainteresirani s poslovno idejo ter stalnim ali začasnim bivališčem v eni izmed občin Primorsko-notranjske regije prijavijo prek javnega poziva, ki je na vsake štiri mesece objavljen na spletni strani RRA Zeleni kras.

PONI je model podjetniškega usposabljanja, v okviru katerega vključeni v štirih mesecih razvijejo in realizirajo svojo podjetniško idejo s kateregakoli področja. Za čas trajanja programa je udeleženec zaposlen na RRA Zeleni kras, kjer ga vodijo skozi različna podjetniška usposabljanja, ga mentorirajo in mu nudijo potrebno pomoč pri uresničevanju podjetniških izzivov. V maju je zakorakala svojim podjetniškim ciljem naproti že druga skupina enajstih udeležencev, med njimi jih je kar šest iz občine Postojna. V tej številki se nam predstavljajo tri bodoče podjetnice:

Teja Debevec

»Moja poslovna ideja je povezana s turizmom in konjeništvom. Po izobrazbi sem diplomirana organizatorica turizma in že od malih nog velika ljubiteljica narave in živali, še posebej konj. Strokovno znanje in izkušnje sem povezala z ljubeznijo do konj in se odločila, da razvijem storitev konjeniških (turističnih) programov. Prvi vtisi o PONI-ju so pozitivni, še posebej so zanimiva predavanja in delavnice podjetniških strokovnjakov, ki nam dajejo znanja in dragocene usmeritve za začetek podjetniške poti. Prijavo v projekt PONI predlagam vsem, ki imajo podjetniško idejo in jo želijo celovito preveriti.«

Vanja Šantelj

»Moja poslovna ideja je parna zeliščna kopel. Več let se izobražujem na področju tradicionalne kitajske medicine. Pri iskanju alternativnih načinov zdravljenja sem odkrila intimno parno kopel, ki me je navdušila in mi obenem vzbudila idejo, da se te dejavnosti lotim tudi sama. Za to neverjetno kopel, ki pomaga lajšati številne ženske pa tudi moške težave, potrebujem poseben lesen stolček in zeliščne mešanice, kar bo sestavljalo mojo ponudbo. V sodelovanju z lokalnimi oblikovalci in mizarji stolček trenutno že razvijam.

Čeprav sem se v PONI prijavila bolj iz radovednosti, vidim, da sem dobila super možnost, da skupaj s soudeleženci odkrivam svet podjetništva in dobivam ogromno znanja, ki ga bom potrebovala. Imamo odlično ekipo ljudi, ki nas usmerjajo in nam pomagajo, ko se »izgubimo...«.

Kristina Bajc

»Moja poslovna ideja je izdelava svečnikov in različnih podstavkov iz oljke. Sem velika ljubiteljica narave in ne zagovarjam sekanja dreves oziroma oljk za namen izdelovanja novih izdelkov. To pomeni, da pri obrezovanju oljke odpadli les ponovno uporabim in spremenim v uporaben izdelek, ki ima nov pomen. Program PONI bi priporočila vsem, ki želijo stopiti na

podjetniško pot in pri tem dobro razdelati svojo poslovno idejo. Koristen je tudi za tiste, ki potrebujejo več spodbude, znanje, morda boljše temelje za nov začetek, usmeritve in informacije, na koga vse se lahko obrnejo.«

Pravkar je na www.rra-zk.si/razpisi/aktualni-razpisi objavljen že 3. javni razpis za izbor nove skupine udeležencev (rok za prijave je 12.7. 2021), ki bodo štiri mesečno delo nastopili 1. septembra. Če veliko razmišljate o tem, da bi se preživljali z nečim, kar radi delate in menite, da ima to za kupce neko vrednost, se nam oglasite.

Program **PONI Primorsko-notranjska – Podjetno nad izzive** se izvaja ob finančni podpori Republike Slovenije in EU iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020, prednostne osi »Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast«.

Ko za dežjem posije sonce in nas ogreje glasba

Že ves teden se je na šoli kot po stopničkih v svetli durovi lestvici dvigalo pozitivno vzdušje. Pričakovanje in vznemirljivost sta visela v zraku. Blížal se je petkov nastop, 28. maj. Koncert kitarskega, pihalnega in godalnega orkestra na osrednjem trgu v Postojni.

Letošnje šolsko leto je bilo zelo drugačno. Šola je predolge mesece samevala v neprijetni in težki tišini. Iz učilnic ni prihajala pridušena glasba, ki navadno na hodnikih ovija klepet in smeh otrok. Vendar sta se delo in učenje odvijala naprej. Z zanosom, voljo in vztrajnostjo.

Vse to so na koncertu orkestru dokazali naši učenci in njihovi mentorji, ki so zgolj v nekaj skupinskih vajah pripravili in odigrali lep in prijeten program.

Številni poslušalci so napolnili Titov trg pred hotelom Kras. Končno se je po dolgih in mučnih mesecih nekaj dogajalo. Nekaj novega, dru-

gačnega, pa vendar pred korono nekaj tako samoumevnega.

Več kot šest mesecev so se skupaj z učitelji trudili in se učili na daljavo. Zavedamo se koliko truda, časa in volje je bilo treba, da smo lahko poslušalci spet uživali v njihovem igranju. Iskrene čestitke vsem trem dirigentom, Maji

Vrbnjak, Mitji Tavčarju in Špeli Tavčar.

Za dežjem posije sonce, pa čeprav na koncu maja. Šolsko leto nam že maha v slovo in mogoče bo za seboj za vedno zaprla vrata tudi korona.

Mojca Širca Pavčič

Bruno Blažina (1936-2021)

Pevcu v slovo

10. junija smo se nepričakovano za vselej poslovili od Bruna Blažine iz Hruševja, dolgoletnega zborovskega pevca in nasploh priljubljenega človeka v mnogih krogih. Prepeval je v veliko pevskih sestavih, saj mu je petje pomenilo neusahljivo ustvarjalnost na področju kulture.

Rojen je bil kot četrti otrok v družini in bil je zaznamovan kot domoljub. Tak je ostal vse do zadnjega dne življenja (zgodovino družine Blažinovič smo predstavili v prejšnji številki našega časopisa v rubriki Iz foto albuma). Svojo mladost je preživel v Postojni, v Majlontu, o katerem je poln spominov vedno rad spregovoril. Svoj kruh si je služil desetletja dolgo v podjetju Liv, si v Hruševju zgradil hišo in bil ponosen na svoja sinova in vnuke.

Med začetke njegovega pevskega udejstvovanja sodi vsekakor Postojnski oktet, ki je po dolgi 30-letni prekinitvi znova zaživel leta

1959. Svojo veliko ljubezen do zborovskega petja je Bruno izpolnjeval v Mešanemu in Moškemu pevskem zboru Postojna pod vodstvom Iva Jelerčiča. Kot izredni ljubitelj narave in lovstva je bil tako tudi soustanovitelj Lovskega kvinteta Postojna (leta 1977), ki se je kmalu številčno razširil v Lovski oktet Postojna, ustanovljen

leta 1978 pod umetniškim vodstvom Antona Penka, organista iz Slavine, od leta 1979 do 1985 pa pod umetniškim vodstvom Mirana Žitka. Slednji ga je kot dolgoletni zborovodja in pevec opisal kot odličnega basista z zelo dobrim poslušom, izredno globokim in polnim žametnim glasom. Njegov doneč bas in tonski obseg v nižinah je segal vsaj do velikega A. Poznal je večino slovenskih narodnih pesmi ter jih v družbi svojih pevskih kolegov tudi redno prepeval. Imel je izredno dober občutek za štiriglasno ljudsko petje. V legendarnem Oktetu Bori je brez prekinitve pel od leta 1987.

Bil je izredno družaben človek, ki je po pevskih nastopih znal navdušujoče animirati prisotno družbo in poskrbeti za vsesplošno dobro voljo. Vsi so ga poznali kot prijaznega, vedrega in pozornega sogovornika. Od nje ga se je Oktet Bori poslovil na pokopališču Pri Fari, Hrenovice, z legendarnimi Srebotnjakovimi Bori in z besedami: »Poln pevskih načrtov je kot trava pod koso odšel Bruno, ki je na zadnjih vajah koval načrt o bližajočem se nastopu Okteta Bori in pripravah na njihovo častljivo 50-letnico delovanja«.

Polona Škodič

Julija zbiranje predlogov, glasovanje oktobra

Na Občini Postojna se pripravljamo na izvedbo participativnega proračuna Moja občina. Zbiranje predlogov se bo začelo julija, od 1. do 10. oktobra pa nas čaka glasovanje predlaganih projektov.

Predlagamo, da razmislite, kaj v vaši ožji skupnosti najbolj pogrešate, se pogovorite s sosedi in predstavniki krajevnih skupnosti in skupaj dodelate par projektov, ki bi jih po vašem mnenju lahko izvedli v finančnem okvirju med dva in osem tisoč evrov. Dogovor med posamezniki in dobra promocija vašega predloga bodo zagotovo pripomogli, da bo ta konec leta izglasovan in nato uvrščen v proračun občine v prihodnjih dveh letih.

Petošolci OŠ Prestranek osvojili drugo mesto v projektu Varno na kolesu

Varno na kolesu je projekt, v katerega so že vrsto let vključeni petošolci prestranske šole. Učenci petega razreda OŠ Prestranek so v okviru Razpisa A, v katerem je sodelovalo 92 oddelkov petega razreda iz cele Slovenije, dosegli drugo mesto in dobili donacijo v vrednosti 400€ in bon za izvedbo prometnih predstavitev v izvedbi AVP.

V letošnjem šolskem letu so izdelovali naloge, ki so bile razdeljene v dva sklopa. V nalogah prvega sklopa so raziskovali nevarne prometne točke v domačem kraju in podrobneje spoznali pot namenjeno kolesarskemu izpitu. Svoje ugotovitve so oblikovali v dve predstavitvi in dodali še pesniško zbirko Čelada da- telefon ne.

Naslov drugega sklopa je bil Kolesarska pravila v zgodbi. Sestavili so pravljico, v kateri predstavijo kolesarska pravila. Zgodbo so preoblikovali v scenarij in posneli film Ujet v deželi Prometnih pravil.

Liljana Bole

Oživljanje Tržaške bo uspešno le, če bodo tam ljudje

Odrpta ulica na Tržaški cesti v Postojni je za nami. Štiri petke in sobote smo Tržaško preizkusno odprli za ljudi in zaprli za avtomobile (razen stanovalcev in lastnikov lokalov). Tržaška je bila več kot le bližnjica za (prehitre) avtomobile, saj so na njej dobile prostor številne aktivnosti in tudi druge skupine uporabnikov – mladi, mlade družine, starejši.

Petki dopoldne so se izkazali za uspešne. Otroci so po dobrem letu epidemije in omejevanju njihovega gibanja, dobili prostor, v katerem so se lahko varno družili in izražali v družbi svojih sošolcev. Tržaško so zasedli že pred poukom, ko so lahko varno prišli do šole peš ali s kolesom. Kasneje so preživeli del dopoldneva v »učilnici pod milim nebom«, saj so del pouka opravili na svežem zraku in tako soustvarjali ulico nasmejanih ljudi. Tudi ob sobotah popoldne so ulico zasedli predvsem otroci s svojimi starši in mladina ter starejši. Na Tržaško jih je pripeljal bodisi program (gledališke predstave, treningi na prostem, šola rolkanja, idr.) ali pa so tam zgolj našli prijeten, zanimiv in varen prostor zase.

Ker je bila Odrpta ulica poskus, kakšna je Tržaška, če omejimo vožnjo avtomobilov, je mne-

nje različnih uporabnikov zelo pomembno. Posebej smo anketirali splošno javnost, stanovalce Tržaške, starše otrok iz osnovne šole in predstavnike lokalnega gospodarstva. Vmesni rezultati kažejo, da je bila Odrpta ulica vseh večini (skupno je anketo rešilo 416 oseb). Vseh je bila 75 % anketirancem iz splošne javnosti, le 22 % se je zdela Odrpta ulica nepotreben ukrep. Stanovalcem je bila v 88 % vseh in tudi 75 % staršev je ocenilo Odrpto ulico kot pozitiven ukrep. Med drugim je 75 % anketiranih izrazilo tudi, da bi si želeli občasno Odrpto ulico tudi v prihodnje.

Predstavniki lokalnega gospodarstva so na drugi strani večkrat pritožili, da Odrpta ulica slabo vpli-

va na njihov prihodek. Temu primerno smo tudi prilagodili zaporo za tranzitni promet in jo ob sobotah prestavili na kasnejši čas, ter zadnji petek umaknili. Anketo za predstavnike lokalnega gospodarstva so zaenkrat rešili le štirje, ki pa tudi kažejo na nezadovoljstvo z Odrpto ulico. Želimo si, da bi prenovljeno Tržaško za izboljšanje svojega poslovanja izkoristili tudi lastniki lokalov in trgovin.

Tržaško čakajo boljši časi, saj ji kmalu sledi prenova. Kaj pa po njej? Oživljanje nekoč živahne ulice bo uspešno le, če bodo tam ljudje. Nova ureditev prinaša več prostora za ljudi, kotičke za posedanje in zelenje. S tem namenom se bo zmanjšal prostor za avtomobile, ki bodo na Tržaški še vedno lahko vozili, vendar z znižano omejitvijo hitrosti. Obiskovalci Tržaške so med najpogostejšimi razlogi, da bodo tja prišli še večkrat navedli, da si želijo raznoliko gostinsko in trgovinsko ponudbo, tržnico, različne dogodke itd.

Odrpta ulica je bila predvsem koristna za tiste, ki so sicer v procesih urejanja prometa prezrti – tisti, ki nimajo avtomobila. Enakovredno smo jih obravnavali kot tiste, ki so vajeni tudi najkrajšo pot opraviti z avtomobilom. Ne glede na to, kaj bo tisto, kar bo na Tržaško pripeljalo več ljudi, pa je po prenovi v prihodnje potrebno zagotoviti predvsem pravično urejanje prometa na njej. Le to je zagotovilo, da bo Tržaška več kot le bližnjica za avtomobile.

ASFALTI plus

Asfalti plus, nizke gradnje, d.o.o.,
Šmihel 7, 6257 Pivka, Slovenija
asfalti.plus@gmail.com, M: 041 740 514

IZVAJAMO NASLEDJA DELA:

- asfaltiranje (rezkanje, ročno, strojno)
- novogradnja javnih in zasebnih prometnih površin (cest, pločnikov, dvorišč...)
- ureditev zunanje okolice objektov
- izdelava odvodnjavanj, drenaž, fekalne, meteorne kanalizacije...
- rušitvena dela
- zemeljska pripravljala dela
- izdelava škarp in kamnitih zložb

Kontakti: tel: **+386 41 740 514**

mail: **asfalti.plus@gmail.com**

Pogrebne storitve

KSP D.D. SEŽANA
POSLOVNA ENOTA POSTOJNA,
Kosovelova ulica 1, 6230 Postojna
tel: 00386 (0)5 73 11 242, gsm: 00386 (0)65 555 750

V okviru izvajanja pogrebne dejavnosti vestno izpolnjujemo temeljno poslanstvo, ki vključuje dovršeno organizacijo in izvedbo pogrebne slovesnosti, brezpogojno predanost, ki sloni na profesionalnem in spoštljivem odnosu do rajnika ter tenkočutnem pristopu do žalujočih.

24h dežurna številka:
00386 (0)65 555 750

Nagradna akcija »Občina Postojna v cvetju 2021«

Izbirali bomo najlepše urejen vrt, balkon, kmečki vrt in okolico poslovnega objekta.

Nagradna akcija se je pričela 15. junija 2021 in se bo zaključila 15. septembra 2021. Sodelujejo lahko fizične in pravne osebe delujoče na območju občine Postojna.

Izpolnjeno prijavnico za sodelovanje v nagradni akciji pošljite **najkasneje do 14. septembra 2021** na naslov: Občina Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna, s pripisom – Za akcijo »OBČINA POSTOJNA V CVETJU 2021« ali po elektronski pošti tajnistvo@postojna.si.

Na podlagi vaše prijave vas bo obiskala ocenjevalna komisija in zabeležila vaše predloge. Več informacij o nagradni akciji dobite na spletni strani Občine Postojna ali na telefonski številki 05 72 80 700.

PRIJAVNICA

Želim sodelovati v nagradni akciji
»OBČINA POSTOJNA V CVETJU 2021«.

1. VRT (ustrezno obkroži)
2. BALKON
3. KMEČKI VRT
4. OKOLICA POSLOVNEGA OBJEKTA

Ime in priimek/
naziv družbe/ustanove:

Naslov:

Kontakt (tel. št., e-naslov):

Opombe:

(S podpisano prijavnico dovoljujem, da se osebni podatki uporabijo izključno za potrebe nagradne akcije.)

Kraj in datum:

Podpis:

3CNC

ZAPOSILIMO odgovorne, proaktivne, pozitivne in timsko naravnane sodelavce za delo na 3- in 5-osnih CNC obdelovalnih centrih in v tehnologiji. Več o nas si lahko preberete na naši spletni strani www.3cnc.si. Vaš življenjepiš in kratko motivacijsko ponudbo pričakujemo na naslovu zaposlitev@3cnc.si. V ponudbi navedite svojo smer izobrazbe, doseženo stopnjo izobrazbe ter delovne izkušnje na področjih in v letih.

13. Kulturni utrip poletja

OBČINA
POSTOJNAPOLETNI FESTIVAL POSTOJNA 2021
od 27. junija do 12. avgusta na Titovem trgunedelja | **27.6.** | 19.00**EN BIG BAND IŠČE TALENT**

(v primeru slabega vremena bo koncert 6.8.2021)

četrtek | **1.7.** | 20.30

Jazz četrtek

UROŠ PERIČ GROUPpetek | **2.7.** | 16.00**MIROLJUBNI SHOD ZA ZAŠČITO NARAVE IN PITNE VODE**

Mestni park

sobota | **3.7.** | 20.30**VEČER NIKOLE TESLE**torek | **6.7.** | 20.30

Koncert

FAIR PLAY in TRICIKL BENDsreda | **7.7.** | 19.00

Otroška sreda

MIŠKINO GLEDALIŠČE: PESMICE S PODSTREŠJAčetrtek | **8.7.** | 20.30

Jazz četrtek

BRUNO MIČETIČ QUINTETpetek | **9.7.** | 20.30

Koncert

JAZZ PUNT BIG BAND in MAJA KEUCtorek | **13.7.** | 21.00

Projekcija filma

ZA PAVLA KNOBLA SKOVANOsreda | **14.7.** | 19.00

Otroška sreda

MIŠKINO GLEDALIŠČE: ŽABICA BROKOLINA IN POLŽ SLADKOSNEDčetrtek | **15.7.** | 20.30

Jazz četrtek

ANJA HRASTOVŠEK QUARTETpetek | **16.7.** | 20.30

Koncert

POSEBEN GUŠTtorek | **20.7.** | 20.30

Koncert

DIRE STRAITS PROJECTsreda | **21.7.** | 19.00

Otroška sreda

GLEDALIŠČE KUKUC: PIKA IN CENE V PRAVLJICIčetrtek | **22.7.** | 20.30

Jazz četrtek

BLUES EXPERIENCEpetek | **23.7.** | 20.30

Koncert

ROK'N BANDtorek | **27.7.** | 20.30

Koncert

JURE POČKAJ S POZABLJENIM ORKESTROMsreda | **28.7.** | 19.00

Otroška sreda

GLEDALIŠČE KUKUC: SOSEDA IN POLčetrtek | **29.7.** | 20.30

Jazz četrtek

DENISE DANTASpetek | **30.7.** | 20.30

Koncert

SAN DI EGOtorek | **3.8.** | 20.30

Večer oddaje

PRIJATELJI OSTANIMO PRIJATELJIsreda | **4.8.** | 19.00

Otroška sreda

GLEDALIŠČE KUKUC: MALA MURSKA DEKLICAčetrtek | **5.8.** | 20.30

Jazz četrtek

RAZKO ZJACA trio feat. RENATO CHICCOtorek | **10.8.** | 20.30

Opera

SEVILJSKI BRIVEC

Operna Akademija Pehlivanian

sreda | **11.8.** | 19.00

Otroška sreda

GLEDALIŠČE KUKUC: PIKINA VELIKA PUSTOLOVŠČINAčetrtek | **12.8.** | 20.30

Koncert

KLAPA KAMPANEL

(v primeru slabega vremena bo koncert 13.8.2021)

*Organizator si pridržuje pravico do spremembe ali odpovedi programa.**Obiskovalce prireditev prosimo, da spoštujejo navodila organizatorja in priporočila NIJZ za preprečevanje širjenja okužbe s koronavirusom.*

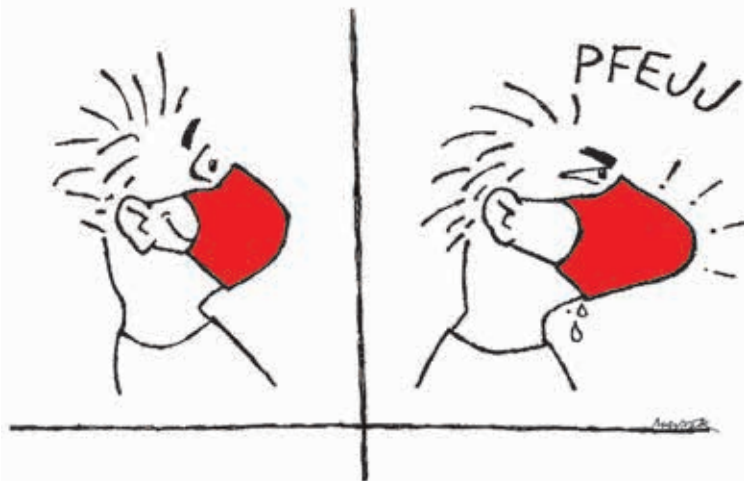
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE
FINANČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Spletna prijava in e-podpis SI-PAS

Postopek aktivacije smsPASS pričnete na uporabniških straneh SI-PASS. Osebo se zglasite na prijavnih službi SI-TRUST, kjer boste izkazali svojo istovetnost in podpisali zahtevek za pridobitev smsPASS. Po e-pošti boste prejeli aktivacijsko kodo, s katero na uporabniških straneh SI-PASS nadaljujete postopek aktivacije in pri tem registrirate svojo telefonsko številko. Ker boste pri uporabi smsPASS potrebovali tudi svoje uporabniško ime SI-PASS in geslo, si geslo, če ga ne poznate, pred aktivacijo smsPASS ponastavite na uporabniških straneh SI-PASS.

Storitve, ki jih lahko s prijavo smsPASS opravite od doma:

- selitev, prijava, odjava prebivališča
- podaljšanje prometnega dovoljenja
- potrdilo iz evidence kazenskih točk za prometne prekrške
- potrdilo iz kazenske evidence
- e-zdravje (e-naročanje, e-recept)
- vloga za otroški dodatek / subvencijo vrtca (prvič, podaljšanje, sprememba)
- vloga za državno štipendijo
- prijava na fakulteto eVŠ
- vloga za subvencionirano vozovnico (prvič, podaljšanje, sprememba)
- vloga za mesečno vozovnico Urbana
- zahtevek za vrednotnico
- izpiski iz matičnega registra
- informativni izračun datuma upokojitve eZPIZ
- vpogled v podatke o pokojninskem in invalidskem zavarovanju eZPIZ
- vpogled v podatke o nakazilih eZPIZ

HUMOR + SATIRA

KARIKATURA, ILUSTRACIJA, STRIP, RISANI FILM

MARJANA MANČKA

19. JUNIJ - 27. SEPTEMBER 2021

Notranjski muzej Postojna vabi na odprtje razstave
19. junija ob 18. uri
v prostore Muzeja na Kolodvorski cesti 3.

28. 6.–2. 7. ANGLEŠČINA ZA OTROKE Z DANIELOM NORTONOM

e: tocka.moci@zavod-znanje.si

12.–23. 7. KREATIVNO S TOČKO MOČI

e: tocka.moci@zavod-znanje.si

28. 6.–9. 7., 23.–27. 8. ŠPORTNI TEDNI S ŠPORTNO ZVEZO

t: 041 688 642 / 05 720 25 41

e: sportnazveza.postojna@studioproteus.si

5.–9. 7., 9.–13. 8. POČITNICE V DNEVNEM CENTRU ZA OTROKE

e: dc.postojna@gmail.com

t: 040 462 819

28. 6.–2. 7. ORATORIJ

Prijavnico dobite pri vhodu v cerkev.

t: 030 349 626 (Meta Rebec)

e: postojna.oratorij@gmail.com

28.–30. 6. PODJETNIŠKA AKADEMIJA

e: info@podjetniska-akademija.si

t: 040 312 299 (Nejc)

5.–9. 7. POSTANI MODNI OBLIKOVALEC

e: centerlokalnihumetnosti@gmail.com

t: 041864320 (Mateja)

26.–30. 7. ČEBELARSKI TABOR ZA OTROKE

t: 040 525 629 (Tamara Urbančič)

2.–13. 8. ŠPORT, JEZIK, ŠPAS V MLADINSKEM CENTRU POSTOJNA

t: 05 726 32 86

e: info@mcp.si

16.–20. 8. DELAVNIČE SENČNEGA GLEDALIŠČA

e: zpms.popi@gmail.com

23.–27. 8. INDIJANSKO PIRATSKI TABOR

e: tanja.cehic@gmail.com

t: 040 187 383 (Tanja)

Več informacij in prijave: www.mcp.si, info@mcp.si

Vodnik dogajanja v občini Postojna

20. junij 2021

17:30 PRAVLJIČNA DEŽELA ŠKRATOVKA

Društvo HNUM, sekcija VARUHINJE GOZDA

- Društvo HNUM, Varuhinje gozda in društvo Škratovka vabijo k ogledu vsak dan, 24 ur/dan. Ogled je brezplačen.

Izvir Škratovke blizu gradu Haasberg pri Planini

25. junij 2021

16:00 RAZSTAVA STARODOBNIH VOZIL

Oldtimer Club Postojna

Na Poljanah

26. junij 2021

Cel dan 16. MEDNARODNO SREČANJE STARODOBNIH VOZIL

Oldtimer Club Postojna

- Obvezne predhodne prijave in plačilo kotizacije na: info@oldtimer-postojna.si

Parkirišče pred PTC Primorka

Od 16.7.2021 do 18.7.2021

MEDNARODNA RAZSTAVA PSOV

Klub ljubiteljev, vzrediteljev in lastnikov psov V. FCI skupine KLUB 5

Letališče Aerokluba Postojna

Vsak delavnik

8:00 CENTER ZA RAZVOJ KADROV »KORAK«

Zavod Znanje, OE Ljudska univerza Postojna

- Pomoč delodajalcem in kadrovskim službam pri razvoju kadrov.
- Več informacij: 05 721 12 87, erika.svara@zavod-znanje.si

Vsak delavnik

8:00 SVETOVALNO SREDIŠČE POSTOJNA

Zavod Znanje, OE Ljudska univerza Postojna

- Več informacij in prijava: 05 721 12 87, erika.svara@zavod-znanje.si

Vsak delavnik

8:00 SREDIŠČE ZA SAMOSTOJNO UČENJE POSTOJNA

Zavod Znanje, OE Ljudska univerza Postojna

- Več informacij in prijava: ana.sabec@zavod-znanje.si ali 05 721 12 84

Ljudska univerza Postojna

poletni

KINO

eksperiment

pred MC Postojna

SRE 23.06 Nažgani
ob 21.00 komična drama (Dan / 2020 / 116')

SRE 30.06 Corpus Christi
ob 21.00 drama (Pol, Fra / 2019 / 116')

SRE 07.07 Švic
ob 21.00 drama (Pol, Šve / 2020 / 106')

SRE 14.07 Ne pozabi dihati
ob 21.00 drama (Slo / 2019 / 98')

SRE 21.07 Polaščevalka
ob 21.00 ZF grozljivka (Kan, VB / 2020 / 103')

Vstop na predstave je brezplačen.
<https://dogodki.today/poletnikino>

Shod za vodo

2. julij

16.00 Mestni park

otročka predstava, stojnice, delavnice, glasba ...

20.30 Titov trg

Jani Kovačič in ¾ Ane Pupedan
Nika Solce
Vitavox

Projekt je bil izglasovan v sklopu participativnega proračuna Občine Postojna.

KOMUS

Pogrebne storitve

V TEŽKIH TRENUTKIH ŽALOVANJA,
OB IZGUBI NAJBЛИŽJEGA,
SMO VAM V POMOČ S PRIJAZNO BESEDO IN
CELOSTNO ORGANIZACIJO ZADNJEGA SLOVESA

NUDIMO VAM POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

- ❖ ureditev dokumentacije, prevozi in priprava pokojnika (doma in v tujini)
- ❖ izkop in priprava groba, priprava poslovilne vežice
- ❖ klasični in žarni pogrebi, ter raztros pepela na pokopališču
- ❖ ekshumacija
- ❖ organizacija pogrebne svečanosti
- ❖ žalno cvetje, objava osmrtnic
- ❖ pevci, trobentač, poslovilni govor
- ❖ pogrebna oprema
- ❖ urejanje grobov

DODATNE INFORMACIJE: KOMUS d.o.o

Jeršice 3, Postojna, Dežurna št.: **041 377 294**

Tel.: 05 726 55 47, e-mail: komus@komus-po.si

M Mladinska knjiga

AVTOR: MATEJ MISLEJ	ZMEDENO GOVORJENJE V VROČICI	DRŽALO, ROČ	ŽENSKA SPOLNA ŽELEZA, JAJČNIK	DEL LADJE-DELNICE	ORANJE	RAZKOŠNEJŠI OSEBNI AVTOMOBIL	VOJAŠKA ZASEDBA TUJEGA OZEMELJA	DRŽAVA V AFRIKI
POTOPITEV LADJE								
POMEMBEN USPEH, ZMAGA								
MOGOČNA GORA					TKANINA ZA OBEVEZE			
DARILO					NAUK O DEDNOSTI			
ZLOŽEN LES ZA OGLJE					DROBNA AKVARIJSKA RIBICA			
					LOVEC NA GAMSE			
								POLDRAG KAMEN
	KDOR OBDELUJE ZEMLJO S PLUGOM	SLABŠALNI IZRAZ ZA ITALIJANA	NAJVEČJA CELINA	GOZDNA DIVJA MAČKA	IGRALNA KARTA NAJVIŠJE VREDNOSTI			PTIČ TEKAČ
								ANGLEŠKI PEVEC McCARTNEY
VEČJI KOS POHIŠTVA					GRŠKA IGRALKA (IRENE)			NEKD. HRV. SMUČARKA KOSTELIČ
					MESTO NA JAPONSKEM			STAR CITRO-ENOV AVTO
ZNANSTVENO DELO								REDOVNIK
								VZPETINA SREDI RAVNINE
POLIFEMOV TEKMEC IZ GRŠKE MITOLOGIJE					ŽID			KRAJ, KJER USTAVI AVTOB. POSTANEK
					REKA V JUŽNI AMERIKI	JAP. SMUČ. SKAKALEC (NORIAKI)		MAKED. ROKOMETAS LAZAROV
						RAZPREDELNICA		ASTAT
NAPITEK IZ ZELIŠČ				ŽENSKA V POLITIKI				ŽIVILSKI DODATEK
				ŠOPEK				NEKDANJI FRANCOŠKI F1 DIRKAČ (JEAN)
	POPUST PRI CENI BLAGA							DOLENJSKA JED IZ KROMPIRJA IN FIŽOLA, MATEVŽ
	REKA KOZI VELENJE							
					DEL SULTANOVEPALACE ZA ŽENSKO			BIBLIJSKI PRVI ČLOVEK
					SL. SMUKAČ (KLEMEN)			STOT
POSTOJNA			ČAROBNI IZREK, KLETEV					BANTUJSKO LJUDSTVO
			NAZIV			MLAD BIK		SLOVENSKA TISKOVNA AGENCIJA
						SKUPINA ŽUŽELK		
SLOVENSKA PEVKA HORVAT					PTICA UJEDA			PRIPRAVA ZA VZPENJANJE
					KRATICA ZA AVTOCESTO			SOLMIZACIJSKI ZLOG
OBLIKA NATRIJEVEGA KLORIDA, HALIT								ZOBAR
ODVZEM PROSTOSTI, PRIJETJE								TIP AVTOMOBILA ZNAMKE ŠKODA

Odkrijte najboljše zgodbe letošnjega poletja. Vabljeni v knjigarne Mladinske knjige, kjer vas čakajo knjige za navdih in odih!

Mladinska knjiga podarja tri knjižne nagrade:

1. nagrada: **Joseph Knox: Sirene;**
2. nagrada: **Therese Anne Fowler: Prijazna soseska;**
3. nagrada: **Igor Drnovšek: Najlepše stvari so blizu.**

Geslo nagradne križanke na osenčenih poljih in svoj naslov pošljite na dopisnici na naslov Postojnski prepil, Ljubljanska c. 4, 6230 Postojna ali na e-naslov postojnski.prepilh@postojna.si **najkasneje do 9. julija**. Med pravnimi rešitvami križanke bomo izžrebali tri nagrajence.

Izžrebane nagrajene majske številke:

1. nagrado (darilo bon za 3 studijske fotografije + majica FluffyPixels) prejme **SAŠA ŽGAVEC**, Na Lokvi 44, 6230 Postojna;
2. nagrado (30 % popust na studijsko fotografiranje) prejme **TATJANA RANT**, Stjenkova 6, 6230 Postojna;
3. nagrado (majica FluffyPixels) prejme **SONJA ZAJC**, Cesta v Staro vas 1, 6230 Postojna.

Nagrajence naj se za prevzem nagrad predhodno dogovorijo po telefonu: 030 649 649.

Iz foto albuma Marjana Nagodeta iz Postojne

Malce nenavaden hobi za žensko, sem mislila sama pri sebi, ko sem že kar pred nekaj leti med enim od obiskov pri tašči in tastu spoznala njihovo družinsko prijateljico Marijo Nagode. Že ob prvem srečanju me je prepričala s svojo energijo, odločnostjo, odkritostjo in neposrednostjo, in takšne se spominjam še danes. Takrat sem tudi izvedela, da je o njej pred leti pisala hrvaška Arena, družinski tehnik s polstoletno tradicijo izhajanja. Novinar jo je imenoval kar »najhitrejša natararica v Jugoslaviji«.

»Že kot mala deklica je dokazovala, da ima hitrost v krvi,« pripoveduje njen sin Marjan. Ta je v družinskem albumu izbrskal kar nekaj fotografij, ki to trditve tudi izpričujejo. Da jabolko ne pade daleč od drevesa, ne nazadnje dokazuje tudi sam, saj je strast do dirkanja z avtomobili očitno nasledil od mame.

Marija se je rodila leta 1933 v Dobovi (umrla je leta 2008 v Postojni), v pomembnem cestnem in železniškem vozlišču na skrajni vzhodni meji Slovenije. Med drugo svetovno vojno so ta predel okupirali Nemci, njihovi ukrepi pa so bili usmerjeni k popolnemu potujčenju Slovencev kot etnične skupnosti. Marija je morala obiskovati nemško šolo, katere edina prednost je bila, da se je dobro naučila nemško. To ji je koristilo kasneje, ko se je zaposlila. Že kot devetletna deklica se je v Dobovi udeležila krosa in kot za šalo prehitela tudi dečke, s

katerimi je tekmovala. Njen talent so opazili Nemci in jo hoteli odpeljati v Nemčijo. A se je njena mama temu uprla in si zato »prisluzila« nekaj dni zapora. Dobovo (med vojno je bila tarča zavezniških letal) je prvič začasno zapustila po vojni. Odšla je v Čatež na nadaljnje šolanje in se pri »mojstru« Ivanu Ivačiču – prvem slovenskem kuharskem TV zvezdniku naučila kuharskih veščin. Ko pa se je okrog leta 1950 pridružila vrstnikom iz različnih koncev Slovenije, ki so po vojni z udarniškim delom pomagali pri obnovi železniške proge med Postojno in Borovnico, je v Dobovo odhajala le še na obisk. Med mladimi brigadirji je namreč spoznala nekaj let starejšega Logatčana Ivana Nagodeta. Sam se je kot šofer avtobusa, takrat že zaposlen na postojnskem OKAP-u (Okrajnem avto-prevozniškem podjetju), poznejšem Transavtu, pridružil mladim udarnikom in jih z avtobusom prevažal

Marija (v sredini) v elementu – med tekmo s pladnji; interni gostinski zbor, oktober 1971.

na delovišča. Zaljubila sta se in le še vprašanje časa je bilo, kdaj bosta skupaj zaživela v Postojni. Ivan je Postojno izbral tudi zato, ker je imel tam službo. Najprej sta živela v najemniškem stanovanju v Majlontu, okrog leta 1953 pa sta se preselila v spodnji konec Postojne, še vedno kot najemnika pri *Smodnikovih*. Tam se je rodil tudi njun edinec Marjan. Potem pa so bili nekaj časa sosedje Mislejevih na Transavtu. V začetku 60. let so začeli v Postojni graditi novo naselje, današnjo Globočnikovo ulico. Ta med starimi Postojnčani še vedno velja za »šofersko ulico«, saj so si tam zgradili hiše večinoma sami »transavtovci«. Nagodetovi so se tja preseli leta 1963. Takrat je bila Marija kot natararica že nekaj let zaposlena v motelu Proteus (vmes je opravila prekvalifikacijo za natararico) in tam ostala do upokojitve. Skupaj z ostalimi zaposlenimi je v motelu, enem prvih tovrstnih objektov v Sloveniji (podobna motela sta bila takrat le še v Mednem in Kranjski gori) delala že nekaj mesecev pred odprtjem (1. julija 1961). Pripraviti so morali vse potrebno za sprejem prvih gostov. V izjavi za interno glasilo Hotelsko gostinskega podjetja Kras Postojna je ob 10-letnici odprtja motela povedala, da je bila njegova lokacija dobro izbrana, tudi kapacitet so imeli v tistem času dovolj, pogrešala pa je »spremljajoče rekreacijske objekte, da bi gostje dlje časa ostali pri nas«.

Marija, vedno polna energije, se je v 70. letih rada udeleževala internih gostinskih zborov; običajno so jih organizirali ob zaključku sezone, v oktobru. Na njih so se zaposleni

»pomerili« v različnih strokovnih, športnih in gurmanskih disciplinah. Slednja je bila gotovo ena atraktivnejših. Konkurenti so med seboj tekmovali, kdo hitreje poje pladenj špagetov à la Napolitana, številno občinstvo pa jih je navdušeno spodbujalo. To seveda niso bile običajne, ampak kar šestkratne porcije. Marijina »paradna« disciplina je bil tek s pladnji, ta je poleg hitrosti zahteval tudi obilico spretnosti. Moški in ženske so tekmovali ločeno, 60 m dolgo progo pa so jim postavili na parkirišču hotela Kras. Marija se je običajno dobro odrezala, večkrat (npr. leta 1971) je tudi zmagala. Zmagovalci so nato barve »svojega« podjetja navadno zastopali še na republiških gostinsko-turističnih zborih. Leta 1972 je Marija na jubilejnem 20. zboru v Portorožu (na njem so predstavniki Postojne zbrali skupaj kar 17 medalj) svoji ekipi pritekla odlično drugo mesto. Hitra pa ni bila samo v teku s polnim pladnjem, temveč tudi v avtomobilu. Zelo zgodaj je opravila vozniški izpit (prvi avto – Fiat 500 – sta z možem kupila leta 1954), kar za ženske v tistem času ni bilo ravno pravilo. Zato ne preseneča, da jo najdemo (celo večkrat) na startni listi – tudi na prvem mestu prvega – ženskega rallyja. Tega je v počastitev dneva šoferjev 11. julija 1971 organizirala Komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu Občine Postojna. Črno-bele fotografije iz arhiva Nagodetovih ohranjajo drobec spomina iz življenja Postojnčanov in to, da so se očitno znali tudi zabavati.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografiji: arhiv družine Nagode.

Del kolektiva motela Proteus v 60. letih. V motelu je bilo med sezono zaposlenih okrog 70 delavcev; Marija stoji druga z desne.